

Beogradske Novine

Izlazi: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Prodaje se: u Beogradu i u krajevima zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa po cijeni od 6 h u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 8 h izvan ovog područja . . . 12 h Oglasi po cijeniku.

Pretpлата: za 1 mjesec u Beogradu i krajevima zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa K 1-50 u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji K 2-40 izvan ovog područja . . . K 3- Oglasi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 67. Uprava i primanje preplate Topličin Venac broj 21. Telefon broj 23. Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Br. 22.

BEOGRAD, srijeda 24. januara 1917.

Godina III.

RATNI IZVJEŠTAJI

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 23. januara.

Italijansko bojište:

Bitari su se kod Tulceje dohvatili sjeverne obale rukava Sv. Giorgia. Na Donjoj Putni odbijeni su ruski napadaji. Isto su tako bili neuspješni svi navalni pokušaji neprijateljskih odjeljenja protiv naših položaja južno od Casinu. Kod vojske generalnog pukovnika pl. Kóvessa mjestimice živahniji topnički boj. Dalje sjeverno kod c. i. k. četa ništa za javiti.

Talijansko bojište:

U blizini Gorice zauzela su naša letuća odjeljenja jedan neprijateljski rov. Pri tom su zarobljena 3 časnika i 134 vojnika, a zaplijenjene tri mašinske puške. Inače je položaj nepromijenjen.

Jugo-istočno bojište:

Ništa novo.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 23. januara.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Sjevero-istočno od Armentieres a prodriješće izvidnička odjeljenja bavarskih pukova u neprijateljske robove i vratiše se odande sa nekoliko zarobljenika i mašinskih pušaka. Engleske čete koje su nadirale protiv našeg položaja sjevero-zapadno od Fromellesa odbijene su. Inače je magla, koja se samo s vremena na vrijeme proredjivala, ometala artiljerijsku i letaćku djelatnost.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Duž Dvine i sjevero-zapadno od Lucka topnička je djelatnost s vremena na vrijeme bivala jača. Zapadno od Dvinska posada naših rovova otjera'a je jedno rusko krstareće odjeljenje koje je u zoru bilo prodrlo u prednje redove.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

Na nekoliko mjestima šumskih Karpara i moldavskih pograničnih planina dolazilo je pri jasnim i hlad-

nom vremenu do življih topničkih borbi. Prilikom borbi ispred položaja između dolina Slama i Putne izmjenički austro-ugarske čete zadobiše od protivnika 100 zarobljenika i odbiše jače neprijateljske nalete južno od casinu i uske doline.

Front maršala pl. Mackensena:

Na donjoj obali Putne predstražarske se borbe svršile povoljno po nas. U Dohrudži bugarske čete kod Tulce prediše južni dunavski rukav i održaše se na njegovoj sjevernoj obali u prkos ruskih napada.

Mađarsko bojište:

Nije bilo naročitih događaja.

Prvi zapovjednik glavnog stožera pl. Ludendorff.

Ruska unu'arna kriza.

U jednom pismu iz Kopenhagena piše „Kölnische Zeitung“: Kako se iz posljednjih ovamo prispijelih ruskih novina razabire, iznenadila je i u samim ruskim političkim krugovima neočekivana ostavka predsjednika ministarskog savjeta Trepova kao grom iz vedra neba. Većina listova ni ne krije svoje iznenadjenje i izjavljuju, da je unutarnji politički položaj Rusije sada stupio u takav stadij, u kojem svaki dan može sobom da najgore donese. Tomu ne mogu ni iz daleka da pomognu promjene u ministarstvu. Za ruski narod dolazi u obzir samo sistem, a ovaj nije napušten ni dolaskom novog predsjednika ministarskog savjeta.

O ličnosti novog državnika ne znaju listovi ništa drugo da saopšte, nego da je poznat sa svojih reakcionarnih pogleda i da se on kao gubernator istakao u bezobzirnom suzbijanju uprave zemstva. U državnom savjetu nije se nikada isticao. Napredna je štampa zbog tih uzroka ovom ministarskom promjenom vrlo pesimistički raspoložena. Ona šta više izrazuje bojazan, da Galjicin za sada i ne misli na sazivanje dume. (Ova se bojazan međutim ispunila.) Organ kadjetske stranke „Rječ“, veli između ostaloga: Gusta magla, koja se od odlaganja dume nadvila nad naš politički život počinje se doduše razbijati, ne u prkos toga horizont još nije jasan. Sve više izbijaju pojave iz onih zlih vremena pred svanjanjem dume. Ko upravlja tim kursom, već je rečeno. Dobro je, da se sjetimo upozoravajuće riječi Tagenfeljeve u državnom savjetu o opasnosti, u kojoj se naša domovina nalazi.

Prema jednom je brzojavu „Birževih Vjedomosti“ Galjicin u svome pro-

gramu odlučio izjavio, da prije izvojevanja potpune pobjede o miru ne može biti ni govora. Odnosno zajedničkog rada vlade i zakonodavnog tijela priznaje on kao član državnog savjeta važnost toga zajedničkog rada. O tome kakve će oblike taj rad uzeti, ne može se još da izjavi. Prema štampi je zadovoljen osjećajem poštovanja. Vlada mora imati čvrstu podlogu, da odgovori svome zadatku. Ona je odgovorna jednino monarhu, šta međutim nije opravdano i zakonodavna tijela ometa, da se zanimaju za vladino djelovanje.

U krugovima dume i državnog savjeta dočekuju Galjicina s velikim nepovjerenjem. Označuju ga kao neznatnu političku ličnost, koja nije sposobna, da primi naročito u sadašnje vrijeme teško i odgovorno mjesto predsjednika ministarskog savjeta. S velikom pažnjom i zlim slutnjama ide se u susret budućim danima. Da li će se Galjicin usuditi, da prkosi narodnim zahtjevima i vlada bez državne dume? To je nijemo pitanje, koje ispunjuje sve ruske političke krugove. Ako bi Galjicin zbilja imao hrabrosti za ovakav korak, onda nije isključeno, da će se u ne tako dalekom vremenu ispuniti Miljukovljevo prećskazanje o teškoj oluji. Sudbina Rusije koraca neumoljivo svojim putem. Unutarnjem se slomu, koji se sve većina naziva, pridružuje i predstojeći slom na svim frontovima. U vidu te sudbonosne zbilje nije čudo, ako ruski narod počinje da prozire pravu vrijednost uvijek ponavljane, a iz Engleske potekle fraze o potpunom pobjedi nad neprijateljem. Ruski je narod, prema svemu izgleda, sit tih riječi i htio bi već jednom da vidi djela.

O ličnosti novog ruskog predsjednika ministarskog savjeta veli isti list: „Najzad te skinit veo, kojim je bila pokrivena ličnost novog ruskog predsjednika ministarstva“ Knjaz R. D. Galjicin ne smije sebi brkati sa svojim mladim rođakom, knjazom A. D. Galjicinom“. Ovo mora da prizna „Times“, pošto je dotle radosno javljao kako je Trepovljević nasljednik knjaz A. D. Galjicin. Prema „Almanahu savremenih ruskih državnika“, knjaz je Nikola Dimitrijevič Galjicin rođen marta 1851. godine, tako da mu je sada 66. godina. Pošto je bio posjetio imperatorski Aleksandrovič licej u Petrogradu stupio je 1871. godine u državnu službu kao činovnik ministarstva unutrašnjih djela i još je iste godine određen u „Stalni odbor za seljačka pitanja u carstvu Poljskom“. 1873. godine postao je komesar kovnenskog okruga. 1879. g.

pomoćnik arhangelškog guvernera, a 1882. godine pomoćnik načelnika privrednog odjeljenja ministarstva unutrašnjih djela. Pošto je poslije toga redom službovao još i pored ministarstva unutrašnjih djela u ministarstvima saobraćaja, mornarice i finansija, došao je 1887. godine za arhangelškog guvernera, dok je 1893. god. premješten za guvernera u Kalugu. 1897. godine postao je tverski guverner, kojim je prilikom imao oštar sukob sa tamošnjim zemstvom, u toku kojega se pokazao jako reakcionarnih načela. Otuda i nepovjerenje, koje sada pokazuje prema njemu politička opozicija u Rusiji, pa prema tome vjerovatno i njeni jednodušnici u Londonu. Pošto je još od 1893. godine imao i senatorsko zvanje, stupio je 1915. godine u gosudarstveni savjet, kuda se obično odredjuju ruski državnici, za koje momentano nema druge upotrebe. Prema svemu tome, novi je ruski predsjednik ministarskog savjeta čovjek istoga kova kao i njegov prethodnik. „Times“, koji je kanda dosta neraspoložen zbog njegovog postavljanja, ne zna o njemu reći mnogo čega drugog, nego da on nosi jedno od najponosnijih imena u Rusiji i da vodi porijeklo od litavskog velikog knjaza Gedimina, pretka jagelonske dinastije. No time nije rečeno, da je postavljanje knjaza Galjicina kobno po Rusiju. Iskustvo je pokazalo, da je ruska imperija od sada uvijek vidjela veću vajdu od iskusnih i ozbiljnih reakcionara, nego li od liberalnih državnika, koji su uvijek raspolagali samo lijepim riječima. Petar Arkadijevič Stoljipin i Vladimir Nikolajevič Kokovcov također nijesu bili napredni političari u smislu opozicione inteligencije, pa su ipak u teškim vremenima učinili velikih usluga svojoj domovini. Grof Kokovcov, učenik i nasljednik po zvanju zaslužnog državnika, grofa Vite-a uredio je rastrojene ruske državne finansije i sačuvao je zemlju mir za vrijeme političke krize, koja je 1912.—1913. nastala uslijed balkanskih ratova. Tek na proljeće 1914. godine on je iz do sada još nedovoljno objašnjenih uzroka ustupio svoje mjesto sjedom Goremičkinu, pa je tako ostavio maha pristalicama rata, koji su se grupisali oko velikog knjaza Nikolaja Nikolajeviča. Na osnovu svega toga moglo bi se u interesu ruskog naroda samo željeti, da petrogradska vlada popusti želji opozicije, — čiji je ideal, da u Rusiji ustanovi po engleskom ugledu parlamentarni režim. — pa da dovede na vlast ambicioznog profesora Miljukova.

Kao što je izvjesno, i on bi uskoro na vladi uvidjeo da se nema kud i onda bi obmanuti ruski narod uvidio, da Rusija ne može dobiti ovaj rat, u koji je stupila u savezu sa Francuskom, a podstrekavana od Engleske.

Rusija.

Vijest o prijetnji vojnoj pobuni u Rusiji.

Krajnje kritično stanje.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Bern, 23. januara.

Iz Kopenhagena se brzojavlja: Današnji broj „Politiken“-a objavljuje izvještaj svoga dopisnika u Stockholmu, koji je inače poznat kao prijatelj četvornog sporazuma. Dopisnik javlja na osnovu saopštenja putnika, koji su juče iz Rusije prispijeli u Stockholm, da se unutarnje političko stanje Rusije može smatrati kao kritično. — Može se očekivati da će izbiti opšte nezadovoljstvo. Vlada je izgubila svaki dodir s narodom, u dvorskoj stranci vlada nesloga.

Možda je odlučni obrt za stanje u Rusiji činjenica, što se vojska u svojoj cijelokupnosti pridružila opoziciji. Misli se, da se stanje nalazi u oči jedne vojničke revolucije.

Car bi se imao da liši prijestola, a za cara da se proglasi veliki knez Nikolaj ili veliki knez Mihajlo. Pomenuti dopisnik „Politiken“-a javlja dalje, da se skorih dana prilikom predstojećeg otvaranja dume, može očekivati ozbiljan sukob između vlade i opozicije. Govori se, da je duma tobož riješena, da ne dozvoli ni jednom članu vlade, da dođe do riječi. Treba biti spreman na najveće škan-dale. Stockholmski izvještaj „Politiken“-a završuje: Ako izbije u Rusiji vojna pobuna, ona će brzo postići svoj cilj. Ona neće spriječiti dalje ratovanje, naprotiv, ona će poslije prevrata omogućiti potpun razvitak vojničkih snaga Rusije. To je glavni cilj tobožnje smjerane vojne revolucije u Rusiji.

Franuska štampa o ruskoj krizi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Paris, 23. januara.

O položaju u Rusiji piše „Matin“: Najvažniji događaji ove sedmice jeste odlaganje dume. Izgleda, da je car stao uz Protopopova protiv dume. Nesumnjivo je unutrašnja kriza vrlo ozbiljna i svodi se na protivnost između dume i vlade. Možda je i ubijstvo Rasputina izazvalo teškoće lične prirode za političare visokih položaja.

„Evenement“ kaže: Događaji u Petrogradu zaslužuju veliku pažnju. Stalne promjene u vladi nijesu nikakvo jamstvo metodičnog djelanja i stabilnosti. Treba se nadati, da je poslije nezgoda raznih vrsti već jednom moguća stalna nova orijentacija s ljevicom.

„L'antenne“ misli, da je nastao nagao preokret, koji se jedva dao pred-

šene pozive, kao što ih je imala u prošlosti?

Nesumnjivo, da su je ovi teški dan, najteži u povijesti srpske države, doveli u takav položaj, da je morala naglo bez prirodne postupnosti kidaći u mnogome sa starij životom i običajima i prilagadjivati se novom, drugom životu. Tu krizu preživjela je srpska država. Ali kao rijetko ko, hrabrije i dostojnije podnosi ona danas sve prelome u njenoj životu — ona se žrtvuje i stara-bori za spas svoje porodice, svoje djece, dok njezina zavedena braća i muževi ginu ludo bez koristi i smisla, za tuđe, strane interese. Ona jedina ponosito koraca budućnosti, kraju bijede, kraju nesreće. I ako su u ovom ratu ova dva rata izgubili s vida i srca dom i rod svoj i u tuđini pošli putem svog uživanja i slasti — srpska je žena ostala bez obrane i zaštite na svome garištu, jedino čuvajući čast svoga imena, svoje porodice i djece. I opet u skoroj budućnosti, srpska će žena biti prva pozvana, da nadje pravi put u progresu, da očuva ličnu narodnu osobine i njima pridruži savremenu obrazovanost.

A svi oni, koji joj zamjeravaju, koji je sumnjaju, neka joj pomognu, neka joj ukažu mjesto, koje je napušto. Svaki neka čini svoju dužnost. Ne vjerujem, da ima žene, koja ne bi u ovim časovima vršila svoju dužnost — da sačuva čast svoga imena, svoje porodice, svoje djece, svoga brata. Vedrim će čelom dočekati srpska žena jedino pozvanog suca — svjetske povjesnice!

Podlistak.

Srpska žena.

Mnogo se danas kod nas, a i po strani govori o srpskoj ženi. Većina glasova i mnijenja, koja se čuju u javnosti, govore sa omalovažavanjem o srpskoj ženi, majci i seji — o srpskoj ženi. Primjetio sam mnogo ironični smijehak, slušao sam razne priče, koje su se naravno raširile daleko i brzo. Sudbina, koja je htjela, da srpska žena ostane jednoga dana bez ikog svoga, bez prijatelja, bez srodnika, bez sredstava, bez nade i samopouzdanja, zadala joj je i još jedan težak udarac, da se povrijedi njen dobar glas, da mnogi, pa i njeni posumnjaju o njoj.

Da li to ona zaslužuje? Da li se ne varaju oni, koji tako čine, misle, osjećaju nju osudjuju.

Srpska je žena od početka povjesnice svojega naroda igrala uvijek tešku i visok u ulogu: ulogu dostojnu nje-dostojno kao sestre, ljube, majke i — žene. Porodična ljubav odlika je svih slovenskih, a u prvom redu jugoslovenskih plemena i naroda. U njoj — porodičnoj ljubavi, razvijalo se domaće i društveno vaspitanje, u njoj je bila usredsređjena sva kultura. Porodična ljubav obdarena prirodnom plemenitošću srca i značaja, otmenom ljubavi, finom nježnošću, moralnom snagom i čistoćom, uzvišenosti i jačine duše, pune poezije, pune ljepote

Uzor poštovanja prema roditeljima,

ma, prema bratu i mužu, drugu svome . . . to je uvijek bila srpska žena, puna ljubavi, koja se uzdizala do svetinje. Slovenska je bila žena, koja je stvorila i održala ovu veliku porodičnu ljubav, ovaj najsvetiji, najljepši i najotmeniji osjećaj, koga je poezija usadila u dušu čovjekova.

Topla i nježna ljubav slovenske žene imala je uvijek veliki utjecaj na svoju okolinu. Od vajlada je vaspitanje još u staro patrijarhalno doba, u vremenu zadruge, pa sve do današnjih dana bilo puno čednosti, puno pažnje, puno finocne u postupcima, razgovoru i djelu kod svih slovenskih žena, pa i kod srpske žene, koja ni u čem nije nikada zaostajala za svojim plemenskim drugaricama.

Srpska žena još od svog ranog djetinjstva ima velikog utjecaja na svoju okolinu. Iz nježnosti prema njoj, iz ljubavi i poštovanja prema majci, ženi, seji i snahi pazilo se na riječi, na ponašanje prema njoj. Muška grubost umanjavala se pored nježnosti žene. Kao djevojčica ona je očišćenje najčistije čednosti. Na nju se pazilo kao na skoro pupoljak svijeta, kao na ružu proljeća, cvijetak mladosti. Tu se borila poezija i proza života, pobjedjujući nizmjenice jedna drugu. A ona je sve to vraćala beskrajinom ljubavi, punom riječi i prave čistoće, nježnosti, pažnje i poštovanja, ljubavi velike, divne i moćne, kakvu može osjećati samo skromna i čista slovenska žena prema ocu, bratu, prema čovjeku. Naša narodna pjesma puna je primjera divne

ljubavi sestre prema bratu, kćeri prema majci, ocu, ljube prema svome dragom i mužu.

Najveća i najteža zakletva sestre je — brat. Carica Milica moli kneza Lazara, da joj ostavi bar jednoga brata, brata „od zakletve“. Ljubav sestre prema bratu je uzvišena do samopregoravanja, od te ljubavi nema veće u ljubavi slovenske žene. Sestra je očišćenje duše i srca svoga brata, ona po sebi pokazuje milost i nježnost bratske ljubavi.

Ljubav žene prema mužu je isto tako uzor ljubavi. Odjek bratske ljubavi ogleda se u supružanskoj ljubavi. Ona je puna milosti. Ona čini sve, da se udvori svome mužu, da mu ugodni, da mu omili. Srpska je i hrvatska narodna pjesma — ovaj najljepši odraz narodne duše — puna divnih primjera ove lijepe i rijetke ljubavi. Ona ide sa svojim mužem kroz život junački, puna odanosti, puna vjernosti. Narodna pjesma veli uvijek „vjerna ljubav“.

Nevjernost je nepoznata kod svakog Slovena, svake slovenske, pa i srpske žene. Rijetki su slučajevi nevjere i oni su se iznosili na strah drugima, na porugu i užas

A postati majkom — to je bilo uvijek san svih snova njenih. To je bila sva poezija njene duše i njenog tijela. Istom onda počela je srpska žena da razvija sva svoja visoka moralna načela, puna poštenja i pravde — gajila i vaspitavala dušu svoje — svoje djetete. Ima li u povijesnici kojeg naroda jačeg i snažnijeg primjera majke od

„Jugovijca majke“? Ispratila je devet sinova na branik svoje otadžbine, ostala je bez ijednog i tada srpska majka, kad tuga sažije bol, koju ne može da pojmi, koga ljudsko srce ne može da podnese, tada majka u beskrajinu ljubavi prema svojoj djeci — umire

Žena kod svih slovenskih plemena i naroda, pa i kod Srba i Hrvata, bila je uvijek ravna čovjeku. Život srpske žene pun je borbe, pun samopregoravanja, pun čednosti i pun velikog poleta. Ona radi naporedo s čovjekom. Sva se kuća oslanja na ženu. Ona radi sve domaće poslove, obrađuje zemlju, gaji stoku, pjele i živinu, ali nikad ne zaboravlja da vaspita i svoju djecu, koju pazi sa rijetkom blizljivošću i uliva im u dušu ono, što je dobro, korisno i uzvišeno.

Slovenska, srpska žena polaže vrlo mnogo i na svoju ljepotu. Divni ručni radovi puni umjetnosti i predstavljaju vidno estetička osjećanja duše srpske žene. A kad svrši sve poslove, ona je u gladi, na prelu i na sijelu, na njoj je sve saliveno čisto i divno, ona veselo pjeva pjesmu zdravlja, pjesmu ljepote jedre i snažne duše njene. Srpska žena oličava ljepotu, ljubav i skromnost. Ona je puna milosrdja, puna dobroćinstva, puna sažalivosti. Njene su oči uvijek pune suza, kad gledaju tuđu bijedu i nesreću, tuđe bole. Ona je angelo braničel, ona je angelo mira, ona je simbol ljubavi — pa zar je moguće, da srpska žena nije to i danas? Zar je moguće, da je taj značaj umanjen? Zar srpska žena nema i u sadašnjosti uzvi-

riditi. Sve ide opet na desno. Unutrašnji je položaj iz dana u dan sve ozbiljniji.

Humanitete veli: U Francuskoj i Engleskoj će se uvidjeti da kriza u Rusiji prelazi granice unutrašnje politike Rusije.

Strahovlada u Finskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Beč, 23. januara.

Korespondencija „Rundschau“ javlja: Jedan izvještaj lista „Novoje Vrem a“ tvrdi, da je u Finskoj nastala grozna hladovina. Svi su zatvori prepuni. Zbog iskudice u prostoru premješteno je 200 pritvorenika iz Helzingforskog zatvora u jernski zatvor. U Aboskom zatvoru, u kome ima mjesta za 200 osoba, nalaze se 400.

Kako javlja „Rječ“ preduzeta su u strahovlada ovih dana mnogobrojna apenja.

osilje prekida akcije za mir.

Govor njemačkog državnog tajnika Helffericha.

Kb. Berlin, 23. januara.

Zastupnik je državnog kancelara, državni tajnik Helfferich priredio danas u čast predsjednika parlamenta četiriju saveznih država svečani ručak, kojemu su prisustvovali: državni kancelar, državni tajnik, ministar rata, diplomatski zastupnici saveznih država, popredsjednici Reichstaga i ostale odlične ličnosti. Državni je tajnik Helfferich kao kućedomaćina, održao tom prigodom govor, u kojem je rekao, kako može sastanak predsjednika parlamenta saveznih država u času odbijanja ponude za mir, koju su slavile središnje vlasti, označiti kao srećan znak. Uništavajući rat do noža, koga hoće naši neprijatelji, traži više nego igda rajići napon snage i odlučivo jedinstvo u borbi i radu. Ovaj sastanak kao i sračni sporazum između predsjednika narodnih zastupstva saveznih država ponovo dokazuje, kako je račun naših neprijatelja kriv. Ovdje ne postoji nikakva „vojnička kasa“, nego narodna vojska, koja će apsolutno pobijediti. Ovo su čvrsto nepokolebivo pouzdanje i pravo opstanka naroda četvornog saveza dokumentirali sada i predstavnici naroda, a oni će i dalje svu svoju snagu ujediniti za dobru stvar i tako pripomoći do pobjede.

Helfferichu je odgovorio u ime prisutnih predsjednika parlamenta saveznih država predsjednik austrijskog parlamenta dr. Sylvester. Zahvalivši se najprije na srdačnom primanju u Berlinu, rekao je dr. Sylvester: Glas je mira, koji je prozračao iz misli da jači treba da popusti, ostao glas vapajućega u pustinji. Mora dakle da se prekorači i zadnji teški put. Svi smo mi, što ovdje sedimo, duboko dirnuti nebrojenim žrtvama i mučnim radom, što ih drage volje doprinosimo i vrše naši junački sinovi na bojištu. Tim junačima molim da zajedno samnom nadzdravite!

Priprema za opštu ofenzivu.

(Naročiti b. zovaj „Beogradskih Novina“) Berlin, 23. januara.

U „Berliner Tageblatt“-u piše ma or Morath o ratnom stanju: Neposredni ratni događaji stupaju trenutno u pozadinu. Na zapadu, istoku, a vjerovatno i u Italiji i Mačedoniji bave se pripremanjima za opštu napad; o tome, da će u doglednom vremenu doći do snažnog sudara vojski, niko i ne sumnja.

Gradjanska služba u svim državama četvornog sporazuma.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 23. januara.

„Corriere della Serra“ javlja: U Petrograd je sazvana jedna konferencija, koja će se savjetovati o uvodjenju gradjanske službe u svim državama četvornog sporazuma.

Rat u Rumunjskoj.

„Moralni razlozi rumunjskog poraza“.

Pod ovim naslovom objavljuje u „Stockholms Tidning“-u od 24. decembra 1916. jedan rumunjski djak, koji se vasprijavao u Rusiji, i upućen vrlo dobru i francuske i rumunjske prilike, članak, u kojem između ostaloga veli:

Uzroke rumunjskog sloma valja tražiti ne samo u vojničkim, nego i u moralnim prilikama rumunjskim. Rumunjska boluje na nedovoljnom prirodnom razvici; ona je prije vremena sazrelo dijete. Stajajući dugo pod utjecajem slovenske kulture, Rumunji su, kad im se probudila nacionalna svijes, ojednom otkrili svoje srodstvo sa s arijom svojom tomanjskom. Sestrini Francuskom i grčevito nastojali, da prisvoje njenu kulturu. Zato kod njih i postoji tako velika razlika između pojma „hijer“ i „moć“, zato i tolika manjka za svjetskom vlasti i faktiranje na svim oblastima života. Sve to, razumljivo se samo za vrijeme, mjerodavne slojeve, plemsva i krupnu buržoaziju. Izvještajena teatralnost u govoru, dekadentna literatura, površno i krivo shvaćanje života, glomazna i nerazvijena socijalne prilike, najzad i samouzdanje, kojim su Rumunji svojom objavom rata Au-

stro Ugarskoj htjele zadati smrtni udarac središnjim vlastima — sve se to imade za sveće na jedan veliki razlog.

Politički predstavlja Rumunjska pored svog inače vrlo slobodnomnog ustava, koji je kopija belgijskog ustava, neograničenu samovolju činovničkog staleža. Malo ima zemalja u Evropi, gdje bi se tako slabo poštovala individualna sloboda i čovječja prava kao u Rumunjskoj. Socijalna i politička struktura ove zemlje ukazuje u opšte najjače kontradikcije. Siromaštvo velike većine naroda stoji u strahovitoj surotnosti prema bogatstvu zemlje. Bija je onih pet milijuna rumunjskih seljaka, koji su potpuno privredno zavisni od one male manjine velikih posjednika i političara, uvijek razbijala snove zvanične Rumunjske. Agrarno je pitanje otrovalo život ove mlade države, a ono je i indirektni glavni uzrok njenoga poraza. Kako se može da predstavi neki irendetistički ideal i volja za ekspanzivnošću kod seljaka, koji se bore sa smrću od gladi, a čije je pravde zahtjeve za poboljšanjem njihovog stanja jedno ministarstvo za drugim sistematski ugušivalo? Kako se rumunjski seljak može da oduševi za oslobodjenje onih Rumunja ispod tudjega jarma, koji mnogo bolje žive od njega samoga i čiji život je i njemu samom gotovo neki ideal? Za losne su prilike rumunjskih seljaka dovelo do krvavog ustanka 1907. god. Krvlju je 11.000 seljaka taj ustanak ugušen, a zemlja nastavila svoj truli život.

Stoga i nije čudo, ako se rumunjski seljaci, koji sačinjavaju najveći dio vojske, bore tek zato što moraju — bez uvjerenja i oduševljenja. Rumunjskoj treba unutarnjih reformi, zrne socijalne pravde i saučeeša za seosko stanovništvo, a ne problematičnih aneksija zemalja, koje joj istorijski nijesu nikada pripadale.

Rumunji — srž Rumunjskog naroda nalme, rumunjski seljaci — ne mrze narode središnjih vlasti; oni ih šta više smatraju učiteljima svojim, koji su im podigli industriju i trgovinu, a čiji im je život i mogućnost njihova razvitka naročito na privrednom polju, kao što je već gore spomenuto, neki ideal. Mrzija se rumunjskog seljaka upravlja protiv sopstvenih „ciokola“, spahija i velikih posjednika, tih svojih najvećih krvopija.

Kad rumunjski seljak sada pod njemačkom upravom upozna pravičnost i saučeeše novih gospodara prema sebi, onda će Rumunji po prvi puta osjetiti olakšicu svoga stanja i uvjediti, da je slom, koji je snašao Rumunjsku pobjedom središnjih vlasti, slom samo oficijelne Rumunjske, u stvari pak samoj jedan događaj visoke socijalne pravde.

Predistorija rumunjskog sloma.

Milanska „Stampa“ donisi iz Petrograda jedno od cenzure jako izrešeto pismo o predistoriji rumunjskoga sloma.

U tom se pismu tvrdi, da ni Italija ni Rusija nisu vršile na Rumunjsku nikakvu presiju u svrhu njene intervencije. Brusilov se capače odlučno odupro toj intervenciji. Samo je Francuska na tome radila, da Rumunjsku što prije povuče u rat, kako bi time koristila solunskom pohodu. Odluku je međutim iznenada stvorio sam Bratianu, a do nje došlo je pod utiskom Brusilovljeve ofenzive, iskrcavanja talijanskih četa u Solunu i tobožnje depresije u Bugarskoj i Mađarskoj. To se sve Bratianu činilo kao siguran znak skorajnje pobjede sporazumnih sila. S druge je strane izjavio kralj Ferdinand jednoj visokoj ličnosti, da je iz najboljega izvora doznao, kako Hindenburg prema potpuno zaokruženje Rumunjske, da joj onda stavi ultimatum. Da tome doskoči, objavio je središnjim vlastima rat.

Dalje se veli u pismu: U Rumunjskoj su bili više nego sigurni, da će Bugarska ostati mirna. Šta više, kad su neke sile sporazuma tražile prije rumunjske intervencije, da Rumunjska i Bugarskoj objavi rat, Bratianu je to odlučno odbio, jer je bio siguran, da će Bugarsku privući na stranu sporazuma i time zasluge Rumunjske prema sporazumu povisiti do trijumfa. I ako sporazum nije dijelio Bratianovo mišljenje odnosno Bugarske, to on ipak nije pomišljao na to, da Rumunjska nije u vojničkom pogledu na visini svoga zadatka. Sporazum je smatrao, da središnje vlasti zajedno s Turskom i Bugarskom više ne mogu raspolagati sa dovoljnim snagama. Iz „najboljega“ se izvora tobož doznalo, da Mackensen ne raspolaže više no sa 100.000, a Falkenhayn najviše sa 90.000 vojnika. Sporazum je prema tome držao, da je Rumunjska u velikoj nadmoćnosti. Taj je pogrešni račun doveo do sloma.

Rumunjska vojska opet na bojištu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Zürich, 23. januara.

„Tagesanzeiger“ javlja, da je rumunjska vojska, koja je pred mjesec dana povučena iz borbenih redova, ponovo u toliko oporavljena, da će je moći opet upotrijebiti na frontu. Time se tu mači i čin enica, što opet izlaze rumunjski ratni izvještaji.

Borbe u Mačedoniji.

Napadi četa središnjih vlasti u Mačedoniji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Basel, 23. januara.

„Daily Chronicle“ javlja iz srpskog glavnog stana u Mačedoniji: Položaj se, koji je stvoren njemačko-austro-ugarskim i bugarskim četama može označiti kao vrlo zamršen.

Prekinuta veza između Santi Quaranta i Bitolja.

Kb. Bern, 23. januara.

Vanredni izvještaj „Petit Parisien“-a u Arbaniji javlja, da su vezu, koju su Talijani bili vaspostavili između Santi Quaranta i Bitolja, uništile kon te, te je već nekoliko sedmica potpuno prekinuta.

Stanje u južnoj Arbaniji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 23. januara.

Milanski list „Italia“ saznaje, da stanje u južnoj Arbaniji nije za četvrti sporazum ni ukoliko zadovoljavajuće. Strahuje se, da će čete središnjih vlasti uskoro ponovo uspostaviti vezu sa Grčkom, što bi za četvrti sporazum bilo vrlo štetno.

Solunsko preduzeće.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 23. januara.

„Lokalanzeiger“ javlja iz Haga: Zvanični engleski izvještaj kod ekspedicije vojske, Ward Trice, piše: Šta će doneti nova godina? — Na ovo pitanje nije lako odgovoriti. Još uvijek vlada pogriješno mišljenje, da se solunsko vojska bori za ponovno vaspostavljanje Srbije. Doista je, da ta sentimentalna strana ima svoju ulogu, ali je glavni zadatak, da se izvrši udar protivu željezničke pruge Bagdad—Berlin.

„Bugari, do vijđenja na Sueskom kanalu.“

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Sofija, 23. januara.

„Balkanska Pošta“ javlja iz glavnog stana južne vojske: Ovi su dana francuske čete napustile jedan od njihovih položaja, koji su Bugari držali pod jakim vatrom. Idućeg se dana pojavio jedan francuski letac nad bugarskim položajima i bacio je dolje jednu loptu. U njoj su Bugari našli jedan list ariz, na kome je bilo napisano: „Bugari, do vijđenja na Sueskom kanalu!“

Austro-Ugarska.

Audijencije kod cara i kralja Karla.

Kb. Beč, 23. januara.

Njegovo je Veličanstvo primilo u audijenciju juče prije podne u Badenu zajedničkog ministra finansija baruna Buriana, poslije podne u bečkom dvoru ministra spoljnih poslova grofa Czernina, ugarskog ministarskog predsjednika grofa Tiszua i ratnog ministra barona Krobatina. Njegovo se Veličanstvo odvezlo u Beč poslije podne u 1 i po, a vratilo se natrag u Baden u 7 sati u več. U prvom su audijenciju primljeni prije podne ministar GM. Höber, a poslije podne u bečkom dvoru knez Montenuovo i odjelni predstojnik u ministarstvu poljoprivrede vitez Seidler.

Borbe na zapadu.

Humbert o mogućnosti njemačkog uljeta.

Poznati senator Humbert piše u „Journalu“: Mi se približujemo odlučnim časovima. Njemačka zna za volju saveznika. Ona zna, da joj ne ostaje drugo sredstvo, ako hoće da izbjegne svoju sudbinu, do da pobjedi. Ona još živi od nade i držače se, dokle god bude mogla; jer računava još uvijek na svoju snagu, spremu i silu organizacije, a ne manje računava na otuđenost jedinstva i na pogriješke svojih protivnika. Ona govori o miru, ali se ipak sprema za borbu. Ne računajmo na njezinu zamorenost, na njen težak unutrašnji položaj, na oskudicu i na strah, koji grozi moralu njezinog naroda. Solidna gradjevina njezinih uređenja, želični pritisak njezinih vodja, neslomljiva disciplina samoga sebe održaće je u njezinom društvenom životu i učiniće je opasnom i groznom do posljednjeg njezinog daha. Budimo uvjereni, da će se na nas okomiti svojim posljednjim udarcem. Time nam je ona već pripretila i mi treba da joj vjerujemo, jer ona ne govori na prazno, a i ne ostaje joj drugi izlaz. Samo odlučnom pobjedom na zapadnom frontu može se spasiti, zato će i da se upusti u igru te partije. Vrijeme juri. Novi pohod protiv Rusije odveo bi Nijemce još dalje od njihovog pravog cilja. Na zapadu je do duže zadatka teži, ali zato je i cilj bliži. Njemački rovovi leže samo 80 (60 kilometara. Primjedba ured.) kilometara udaljeni od Parisa. Mi treba dakle da očekujemo udar, koji im dikira njihovo očajanje, a da će taj udar biti strahovit, o tome ne treba da sumnjamo. Poslije iskustva kod Verduna i na Sommi moramo pouzdano očekivati, da će izbiti vulkan artiljerističkih metaka. Ništa što smo do

sad doživili, neće se moći uporediti s tim novim ispadom. Sva spremanja naših neprijatelja kazuju nam, da će na nas udariti svom snagom. Mobilisanje njemačkog gradjanstva nema nikakav drugi cilj, planovi generala Grönera ne mogu imati nikakav drugi smjer. Mi smo opomenuti. Mi znamo, da Francuska, koja je u prvom času rata prilivila glavni udarac, treba sad u posljednjem času još jednom da zadrži najsilniji udarac... „Dosta je bilo govora, dosta svečanosti, dosta zvaničnih slavopojki!“ opominje Humbert na kraju.

Kriza u Grčkoj.

Protivrevolucija u Solunu.

(Naročiti b. zovaj „Beogradskih Novina“) Bern, 23. januara.

Prema izvještajima, koji su ovamo stigli sa velikim odočenjem iz Atene, u Solunu je došlo do krvave protivrevolucije protivu venizelista, o čemu su, zbog izvršenog prekida sa Solunom, stigle okolnih putem samo kratke vijesti, pa i one djelimično bez veze.

Prema prvim vijestima, koje su stigle u Atenu, tom su protivrevolucijom u Solunu upravljali Christodulos i Ivanu.

Atenski listovi javljaju, da su ministri revolucione vlade pobjegli iz Soluna na Krit, dokle se Venizelos ukrcao na jedan francuski brod koji se pri početku pobune nalazio u pristaništu, jer mu je ličnost bila u opasnosti.

Vijesti o protivrevoluciji u Solunu izzvale su u Ateni vanredni pokret.

Švajcarska mobilizacija.

Granična zaštita Švajcarske.

Pojačanje mobilizacionog kadra Švajcarske obuhvata cijelu drugu diviziju, one čete četvrte divizije, koje još ne stoje u službi i petu diviziju, u koliko ova već ne stoji u službi. Time će tri cijele divizije s puškom k nozi strazariti na granici. U sravnem u prema broju vojske, koji je bio mobilizovan, taj je broj sad dobro udvostručan. U mjesto nekih 35.000 ljudi, Šva carska će od 24. januara imati okruglo 80.000 ljudi pod oružjem na svojoj granici. I ako to jako naoružanje nije napereno protiv ni jedne ratujuće stranke, nego je prije svega izvedeno s obzrom na položaj, izazvan posljednjom fazom rata, može se ipak uzeti, da će se novo sazvano ljudstvo upotrijebiti poglavito za boju posadu jurske granice, koja je po opštem sudu bila do sad odveć slabo zaštićena. Druga je divizija u ostalome većinom rekrutovana iz stanovnika Jure i kantona Neuenburg i Freiburg.

O osobitim saobraćajnim mjerama u Francuskoj javlja „Schweizerische Depechenagentur“ iz Zeneve: Sve željezničke stanice na pruzi Paris—Lyon—Sredizemno more i Visokoj Savojskoj dobile su naredbu, da svojoj podvoznoj materijal kao i materijal za utovarivanje i istovarivanje prenesu u svoja središnja mjesta, kako bi svi željeznički prolazi i prelazi bili slobodni. Cilj tih mjera još je nepoznat.

Rat na moru i pod morem.

Novo Möwe.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Bern, 23. januara.

Prema „Petit Parisien“-u javlja se iz Washingtona, da su američka osiguravajuća društva do sada zbog nove „Möwe“ pretrpila štetu oko 10 milijuna dolara.

Najnovije brzojavne vijesti.

Nijemci u Mađarskoj.

(Naročiti b. zovaj „Beogradskih Novina“) Budimpešta, 23. januara.

Jedna je južno-njemačka banka uzela dod zakup imanje grofa Josipa Hunyadija u županiji Somogskoj, i obradivać ga na njemački način. Osim toga će banka na tom imanju podići velika industrijska preduzeća.

Dužnost prijave zalih zлата u Engleskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) London, 23. januara.

Vlada otudjuje jedan dio zalih zлата, koja je na raspoloženju, i traži od svakoga, da priavi svoju zalihu zлата.

Jedan talijanski „mirnodobni zaj m“.

(Naročiti b. zovaj „Beogradskih Novina“) Basel, 23. januara.

Milanski list „Sera“ javlja, da će se idućeg marta raspisati novi veliki ratni zajam, koji će se preproučiti pod imenom „mirnodobni za m“.

Grad i okolica.

Protestantsko blagodrenje.

Prilikom rođendana njemačkog cara i pruskog kralja Wilhelma II. biće u subotu, 27. januara o. g. protestantska njemačka služba Božja u srpskoj posadnoj crkvi.

Osudjen zbog precrjenjavanja.

Hajim N. Testa, trgovac u Beogradu, Kolarčeva ul. br. 4, osudjen je osuđom od 4. novembra 1916. E Br. 1282, na kaznu da plati 10.000 kruna, što je u

mjesecu martu kupio poveću količinu kave, pa ova uzdržao od preprodaje do oktobra 1916. kad je cijena kavi skočila na 14 kruna, a zatim je prodao po 18-50 kruna po kilogramu.

Kaznjena radi pretjerivanja cijena.

Sopstvenica je firme „Wittwe Bertha Deutsch“, Keginia i ustig, Terazije, kaznjena radi pretjerivanja cijena sa 2000 K novčane kazne ili 100 dana zatvora. Ona je prodavala salonske bombone po 20 K kilogram, mjesto po 12 K, kako je to ustanovila vlast.

Puštanje interniranih crnogorskih svećenika.

Javljaju nam sa Cetinja: Ovih dana vratilo se u domovinu nekoliko grupa svećenika, koji su bili internirani. Do sada su stigle tri grupe, i to su se nalazili u prvoj grupi ovi svećenici: Teodor Gjaković, Melentije Vuković, Gligorije Ristić, svi iz Peći, kao i Jovo Cesarović iz Gjakovice.

U drugoj su se grupi nalazili Zaharije Cejović, Mirko Golović, Kosta Lješević i Jovo Zugnjić, a najzad u trećoj grupi Ivo Koprivica iz Branjanat nikšićki okrug), Radi-voje Božović iz Gornjeg Sela (plevljanski okrug), Andrija Popović iz Sekulara, Rajalo Leposavić iz Kozulja, Gjorgje Sekularac iz Gusinja i Velimir Protić iz Prisoja (svi iz kolaškog okruga).

U toku ove nedjelje očekuje se opet jedna povećta grupa puštenih svećenika.

Junak iz Like u Mladencvu.

U subotu 27. i nedjelju 28. o. m. priredile poznati atleia Marjan Matijević — „Junak iz Like“ dvije svečane predstave u hotel „Iakovu“ u Mladencvcu, za koju su dovršene sve pripreme. Marjan Matijević je svoj poznati i bogati program daleko proširio novim tačkama, koje prelaze svojim savršenošću sve, što smo dosada imali prilike, da gledamo našega „Junaka iz Like“.

Marjan Matijević, koji je i dosada od svih svojih predstavi jedan dio čistog dobitka darivao društvu crvenoga krsta, daće ovaj puta sav svoj čist prihod za na bojištu osljepjeli austro-ugarske vojnike.

Traži se izvještaj.

Svi oni, koji što znaju o srpskom potporučniku Vasilju Nikoliću, koji je, kako se tvrdi zarobljen, pozivaju se, da to u vlastitom interesu saopšte našem uredništvu.

Traži se:

G. Krsta Mršulja, pčelar moli se, da se javi redakciji „Beogradskih Novina“ radi izvjesnog saopštenja.

Kretanje stanovništva.

Izvještaj prijavnog ureda od 22. januara: prijavljeno 69, objavljeno 27, selidaba 31, u hotelima prijavljeno 126, objavljeno 73, ostalo prijavljenih u hotelima 231.

Narodna privreda.

Trgovina nepokretnim imanjima u Zagrebu.

Godine 1916. prodano je u Zagrebu kuća i gradilišta („placeva“) za 33.750.000 kruna. To je znatan promet, kao pomislimo, da je prije rata u Zagrebu u godini dana vrijednost prodanih kuća i gradilišta iznosila nešto preko dva milijuna kruna. Među kupcima nalazi se najviše imućnih i poslovnih ljudi u opšte. Onda ih ima nekoliko i iz drugih zemalja u monarhiji, a kupovali su lijevih kuća i imućniji ljudi iz pojedinih krajeva Hrvatske. Iz izvještaja o prometu nepokretnim imanjima vidi se i to, da se među zagrebačkim vlasnicima kuća nalazi i takovih, koji su svoje domove prodali i onda druge kupili. U svemu je prodano ili inače prešlo u druge ruke godine 1916. kuća i gradilišta 515 za gotove navedeni iznos od trideset i tri četvrtine milijuna i to: u prvih tri mjeseca 111 za 6.930.000 kruna, u drugih 153 za 6.685.000 kruna, u trećih 103 za 10.893.000, a u četvrtih 148 za 9.242.000 kruna.

O uticaju šuma na vazdušni električnost.

Da šume utiču na vazdušni električnost i s njim skopčani grad (led, krupa), to je davno poznata istina. Grad se češće nahodi u predjelima gdje su šume isječene, a ako se u tim krajevima opet šume podignu, onda, ili grad rjeđe pada, ili ga nikako i nema. Profesor Beker, član francuske Naučne Akademije, toga je mišljenja, da veće i prostornije šume otklanjaju grad. Nu moramo učiniti razliku između bijele gore (lisnate šume) i crne gore (čelinske šume). Tako se npr. opažalo u Vinterbergu: da je u okrugu Elvengenu, gdje je većinom crna gora, mnogo rjeđe i mnogo slabije nahodio grad, no u okrugu Ethingenu, gdje je većinom bijela i slabija gora. Pa i u drugim predjelima sa crnom gorom, mnogo rjeđe i mnogo slabije nahodi grad. Evo zato još jedan primjer: „Revue des Deux Mondes“ od 1905. godine na strani 641, donosi sljedeću bilješku: „8. juna ov. god. naiđe strašna nepogoda na južni, crnom gorom obrasli kraj okruga l'Aude, u običnom pravcu od sjevero-zapada jugo-istoku. Prije toga

Ova ista nepogoda već u okrugu de Ariego počinila uzasnu štetu; no dok se je nad pomenuatom crnom gorom nalazila, prestao je grad, ali opet počeo padati, čim su oblaci onu crnu goru prešli i u jedan sasvim skoro goli (bez šume) okrug stigli, ospe se grad nanovo takom žestinom, da je sve njive i livade sa zemljom sranio a voćnjake pocjepao, preko kojih su se oblaci vill. Za dokaz pak, da je vazduh i preko one crne gore bio prepun elektricitetom, navodi se i to, da je u toj gori za ono isto vrijeme nepogode udario grom u 8 borova i da ih je sasvim sljuštio.

Da rasteša moljce iz pokucanstva.

Ako su ti se uvukli i utegli u vuneni minderluk, kanabe, stolice i dr., a ti usijaj ciglu (opeku), ili podebiji komad gvozdja pa ga meini u jednu činiju i podmeti pod kanabe ili drugi predmet, u kom se moljci nalaze, pa sipaj na usijanu ciglu ili gvozdje jakog vinskog sirćeta. Dim će prodirjeti kroz dotično pokucanstvo, a moljci će od tog jakog dima pokrcati. Ovo treba ponavljati svakih 14 dana sve dotle, dok moljaca sasvim nestane.

Razne vijesti.

Prenos Sienkiewiczovog tijela u Varšavu.

Iz Krakova javljaju, da je u sjednici opštinskog vjeća pročitano pismo udovice pokojnog pojsnika pjesnika Henrika Sienkiewicza, kojim javlja, da se tijelo pjesnika neće iz Svajcarske prenjeti u određeni počasni grob u Krakovu, već u porodičnu grobnicu u Varšavi.

ISTORIJA PUTERA (MASLACA).

Od kuda se pravi puter. — Kod starih naroda. — U Aziji. — Kod Tibetana.

Poznat mudrac doduše veli, da je već sve bilo na svijetu, ali da je maslac ili puter igrao toliku ulogu kod kojeg naroda, kao u današnje doba kod evropskoga naroda, to je sigurno jedna povjesna novost. Dan danas misli svijet, da ne može biti bez maslaca, a ipak je svijet živio stoljeća pa hiljadama godina, a da nije nikako trošio putera. Iz povijesti maslaca ima uopšte puno zanimljivih i čudnih stvari. Njemačka riječ „Butter“ tudjeg je porijekla, a nije odveć davna u upotrebi. Po svojoj prilici nije riječ ni stvar dospjela u njemački jezik prije dvanaestog stoljeća. Ako je u doba „Minnesängera“ i bio poznat maslac, opet se nije sigurno često upotrebljavao kod sofre, jer bi ga sigurno bili spomenuli pjesnici toga doba. Riječ „Butter“ dolazi prvi put u nürnbergskom riječniku od god. 1482.: kod „Butterhemme“ kumovao je Luther, a sadašnji „Butterbrod — hljeb sa puterom“ pojavljuje se šta više tek u linom sedamnaestog stoljeća. Njemačka riječ „Butter“ potječe od grčke „butyron“ a ova riječ opet potječe od skitske riječi. Kod Herodota ima čudan izvještaj, kako Skiti prave maslac. Herodot piše: „Kad Skiti mlijeko pomuzu, onda ga istresu u drvena korita, a odmah uz korita postavie robove zablješćućih očiju i naredie im, da mlijeko metu. Skorup što se skupi na vrhu, vade i to drže za najskupocjenije, a što se skupi dolje, to je loše. Kazjasnilo se je, što su to zablješteni robovi. Ta zablještenost robova dolazi odatie, što se robovima, metući s kakvom god cjepanicom dugo mlijeko u čavrtanju oko korita, zamanta i oči zablješće. Robovima se dakle zavrti u glavi upravo kao životinjama, kada idu u krugu. Ali se taj skitski puter nije pravio od kravliog nego od kobilinoz mlijeka, pa je stoga jasno da je Grecima i Rimljanima bio odvratn. To im je jelo izgledalo varvarskim. U ostalom bilo je kod varvara još raznih drugih naroda, koji su pravili maslac, a i stari su Germani poznavali maslac, ali ga nisu jeli, nego, kao što još i danas većina crnačkih naroda u Africi, upotrebljavali za mazanje tijela. Na to pokazuje jasno i prvobitna riječ za puter na ime „sine-re“ t. j. Schmiere, je ostalo do danas u riječi škandinavskih naroda „emer“ ili „anke“, koja je u vezi sa latins: „un-querre“, mazati. Već od davnina je bila Indija obetovana zemlja putera, pa se još i sada upotrebljuju puno mlijeka i maslaca u Indiji, kad se prireduju jela. Onda su se Arapi upoznali puterom sigurno posredovanjem Indijaca. O arablanskim Beduinima veli Burckhardt, da tamo svako, ko samo može, pojedie u jutro veliku zdjelu maslaca i uz to ga ušmrće u nozdrve. Sva jela plivaju u maslacu — a činjenovata je protivnoriječnost fakt, da se tamo smatra najpogrdnija riječ, kad se kome kaže, da je prodavač maslaca. Medju azijskim narodima ne poznaju puter ni Kitajci ni Japanci, a Mongoli i naročito Tibetanci su opet veliki ljubitelji maslaca. Tu skupljaju dugo vremena maslac sa svakom nečistoćom i prave od njega vešte grude. Takav je užeć maslac kod

Tibetanaca sredstvo zamjene i prodje kroz mnogo ruku, prije što se pojedie. Kao začina čaju mnogo se jede maslac, te, kako piše Sven Hedin, Tibetancu izgleda maslac s čajem to bolji, što je ta kaša gušća i prljavija. A najčudnovatija je prodaja maslaca na „prazniku putera“ koji se svake godine svetkuje u februaru u slavu početka proljeća u tibetskom manastiru Kuabumu. Već četvrt godine prije sakupi se tamo sav maslac, metne u hladne prostore i, da postane tvrdji, guječi. Vještini kaludjerima povjeri manastirski savjet da prave modele maslačkih basreliefa za svetkovinu. Kad oni svrše svoj posao, predaje se maslac u ruke slikara. Tako nastaju likovi boga Bude, otisci hramova, likovi biljki i životinja, koji su veliki do dvadeset stopa, a izradjeni su zaista umjetnički. Na dan svečanosti osvjetljene su slike od maslaca s hiljadama svjetiljki, u kojima gori maslac, i nebrojene čete hadžija iz čitava Tibeta i Mongolije prinose Budama od maslaca poklonstvo i žrtve.

JOD

Kako je pronađen jod.

Značaj joda poznat je skoro svakome. Element, čije je pronalazjenje tada u naučnim krugovima izazvalo senzaciju prvog reda, koji je nebrojenim milijonima doneo olakšanje i iscjeljenje od raznih bolesti i muka bio je — jod.

Jod je pronađen 1813. godine na jedan sasvim slučajni način. U neimnim vremenima osamnaestoga stoljeća ne samo kemičari, nego i veliki državnici bavili su se jednim problemom: „brigom zbog šalitre“. Kod svijui sorti baruta, što su onda upotrebljavane šalitra je sačinjavala tri četvrtine sastojaka, radjenje šalitre više nije moglo da zadovoljava potrebu, u Švedskoj i Pruskoj sama država uzela je u svoje ruke eksploataciju šalitre, a akademije u Berlinu i Bernu bile su raspisale nagradu za vještačko proizvođenje šalitre.

Tada je i u Dijonu postala jedna „šalitrana“. Bernard Courtois napustio svoje radove u laboratorijumu, da bi se posvetio svojoj novoj industriji. U svojoj novoj oblasti rada on je prišao, da su pri isparenju natrnskog šalitrenog rastvora što se dobija od spaljenih morskih gljiva, bakarni kotlovi, što su se za taj posao upotrebljavali, bili brzo isprobušivani na više mjesta. On je pokušao da pronadje uzrok tog pojavi i pri tom učini otkriće, da je taj bakar izvršio jedinjenje sa nekom materijom, koja je njemu — i cijelom svijetu — bila nepoznata.

U toku daljeg ispitivanja, on je uspio, da jod izoluje, primjetio je ljubičastu paru, što se dizala iz zagrejanoga joda „li“, tako je on dodao, „ta osobita i čudna materija ima mnoge druge osobine, koje njeno pronalazjenje čine izvanredno interesantnim“.

Dva njegova pomoćnika, Desorme i Clément, preduzeli su onda po njegovome nalogu, da bliže ispitaju vo otkrivenu materiju i u zimu 1813. godine moglo se Francuskom Institutu saopštiti otkriće jednog novog elementa.

Na ovaj dan — pronašaska joda — 1913. godine proslavljena je i stogodišnjica pronalaska ovog vrlo važnog elementa. Za sjećanje na taj važni događaj u Dijonu je, kao mjestu pronalaska otkrivena jedna mermerna ploča.

Jod je prvi put primjenio u medicini godine 1820. jedan zenevski ljekar, koji je u njemu otkrio jedan nov lijek protiv „gušavosti“, i uskoro je ovaj element dobio u lekarstvu ulogu, čiji je značaj sve više rastao.

Ali je pronalazač joda, Courtois, kao i mnogi drugi pronalazači morao iskustiti zlu sudbinu života; dok je element koji je on pronašao, sa triumfom išao kroz sve zemlje i dao život jednoj novoj industriji, Courtois, koji je bio ostao vjeran svojoj šalitri, bio je izgubio sve svoje imanje uslijed toga, što se počela uvoziti indijska šalitra.

Već tridesetih godina XIX. stoljeća samo u Bretagni bilo je 1200 porodica, koje su nalazile sebi izdržanja u industriji joda; istina tada je Francuska trošila jedva nešto više od 5000 kilograma joda. Godine 1875. svjetska produkcija joda bila je porasla na 250.000 kilograma, a godine 1900. ona je iznosila 550.000 kilograma, a danas ona iznosi oko 1.000.000 kilograma.

Blagodet joda osjetila se naročito u kirurgiji, a napose je važan u ratu pri prvot pomoći na previjalštima. Blagodareći njemu je mnogi ranjenik ostao živ, jer mu je jodom rana spašena od zajeđivanja. I najprostiji ranjenik zna, da jod istina prilično peče, ali da su njegove posljedice upravo blagotvorne.

Engleska djeca.

Djeca ko djeca, rekli bi ste vi, ali nije tako, nisu ni sva djeca istog vaspitanja, iste kulture, iste inteligencije. Svi narodi staraju se, da im podmladak bude

što bolji i troše u tom pogledu na škole i prosvjetu ogromne sume. Budžeti svih ministarstava na prosvjećivanje u Evropi svakim danom dostižu sve veće i veće sume.

Uvidjelo se kod svih naroda, da prvi utisci, koji se dobijaju kod djece u glavnom ostaju do kraja.

U tom pogledu izgleda, da su odnijeli rekord Englezi. Oni u opšte polažu vrlo mnogo na „promućurnost“, što bi rekli mi, svoje djece. Oni se staraju, da im djeca budu oštroumnija, da brže misle, da budu okretnija za život, da podju sa što više razumijevanja u javan život i da se mogu brzo naći u svakom srećnom i nesrećnom slučaju. Ta ne veli se džabe: Hladan kao Englez.

Interesantne podatke o „promućurnosti“ engleske djece pruža nam jedna engleska knjiga, koja nosi naziv „Humor iz škole“, u kojoj saopštava jedan učitelj nekoliko smiješnih mjesta iz pisanih nezadataka engleskih učenika.

U jednom pismenom zadatku o temi „čovjek“ jedan dečko je između ostalog napisao: „čovjek je jedina životinja, koja ume da upali svijeću, a isto tako i jedina životinja, koja sama sebi briše nos“.

U posmatranjima o svinji jedan učenik prvoga razreda gimnazije ovako se izjašnjava: „Svinja ima, kad je živa, četiri noge, ali kad je ubiju, kaže kasa-pin, onda ima još samo dvije, jer straznije noge on zove „šunke“. Šunka je dobra za jelo i kuva se, da se jede o svadbi“.

O kamili zna drugi jedan djak da saopšti: „Njena hrana je vrlo umjerena, napravljena od grančica i lišta. Ona ima veliko tijelo i može u njemu da nosi puno vode. Na fedjima ima dvije grbe od koje, od kojih se može da hrani, kad je gladna. Na nogama ima kožice za plivanje, kojima može da prepliva puštinju. Ona takodje nosi i jaja. Ona jede crve.“

„Lav“: Lav je kralj svih životinja. On je veoma bijesan. Lav živi od ljudi i drugih stvari. Njegov život je vrlo nesiguran, jer ga lovci ubijaju. Lav je veoma koristan, njegova koža upotrebljuje se za pravljenje bundi i drugih stvari. Upotrebljuju ga i za menažeriju.

Ove interesantne „izreke“ engleske djece u glavnom dosta jasno svjedoče u kakvom se pravcu vaspitava engleska omladina.

Rat i štampa.

Dosad obustavljeno 1430 njemačkih listova.

Uprava za isporuku novina pri glavnoj direkciji njemačkih pošta izdala je tu skoro novi cjenovnik za preplatu svih njemačkih listova, časopisa i t. d. U dodatku toga spiska donosi se i spisak onih listova, koji su uslijed rata, kako se to obično kaže, „privremeno obustavili izlaženje“. Do 8. decembra 1916. godine, kada je sastavljen ovaj spisak bilo je ne manje nego 1430 listova i časopisa u Njemačkoj, koji su „privremeno“ obustavili izlaženje. Pošto su u Njemačkoj da rata izlazili oko 13.000 listova i časopisa, to znači da je svjetski rat skoro osmom dijelu cjelokupnog broja njihovog „smrsio konce“.

Berlinski gimnazisti čiste snijeg.

Pošto se uslijed oskudice radne snage ne može uvijek blagovremeno očistiti snijeg sa ulica, to se opštinska uprava velikog berlinskog predgrađa Schöneberga obratila direktorima gimnazija s molbom, da oni dopuste učenicima starijih razreda da u danima, kada je veliki snijeg, dopuštivo iz patriotizma snijeg čistiti snijeg sa ulica. Proziv je imao velikog uspjeha, jer su se, — najviše iz patriotizma, a po malo i da se za neki dan kurtališu logaritama, Horacija i Vergilija, — po čitavi razredi javili za ovu opštinsku dužnost.

Opet jedan „Köpenički kapetan“.

Iz Debrecina javljaju, da je tamo uhvaćen „potporučnik“ Stanislaw Leitner, koji je jednom ekonomu iz okoline ukrao 1100 kruna. Istraga je naravno pokazala, da Leitner nije oficir, već običan redov bjegunac, koji je bespravno nosio oficirsku uniformu. Stavljjen je pod vojni sud.

Zvanične objave.

Intendanciji vojnog glavnog guvernera br. 1094.

Ponova se obraća pažnja, da se bakreni ko lovi (kazani) za kuvanje i pranje imaju predati kod uprave za predavanje metala (Metallsammelstelle) u Beogradu (kod željezničke stanice), gdje se u zamjenu dobija gvozdено posude.

Kotlovi (kazani), koji nisu do 15. februara predati, neće se više izmjenjivati, nego će biti bez ikakve štete oduzeti.

OBJAVA.

Svi vlasnici trgovinskih radnji dužni su, da do 31. januara upravnom odjeljenju zapovjedništva c. i k. mosne brane i grada Beograda prijave usmena ili pismena punomoćija, koja su oni izdali muškim i ženskim djelovodjama, disponentima, upravniciima trgovine ili radnje, radi odobrenja. U buduće prijave treba učiniti prije no što se takvi zastupnici prime, i prije odobrenja se ne smije uvoditi u radnju. Takvo odobrenje je potrebno i zastupnicima onih trgovinskih vlasnika, koji su zbog bolesti ili drugih opravdanih smetnji spriječeni da sami upravljaju radnjom. Svi prestupi ovog naređenja biće najstrožije kažnjeni, pa im se može i koncesija oduzeti.

U Beogradu, 11. januara 1917.

C. i k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda, upravno odjeljenje. 3

Oblava.

Ovime se obznanjuje, da potpore i penzije (mirovine) ne podleže više pristojbama (taksama). Od sada će se dakle potpore i mirovine isplaćivati na blagajni upravnog odjeljenja c. i k. zapovjedništva mosne brane i grada Beograda i uz priznanice bez izljepljenih taksenih maraka.

C. i k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda, upravno odjeljenje.

C. i k. Vojna Generalna Gubernija u Srbiji.

Od. 10. No. 731.

OBJAVA.

Radi porezivanja objekata koji podleže porezu i razrezivanja svešteničkog bira za godine 1916. i 1917. i eventualno povratno za četvrto tromesečje godine 1915. svi se poreski obveznici izveštavaju, da će u cilju razrezivanja poreza za ovo određene komisije odpočeti svoj rad u mestu dotičnog sreskog zapovjedništva (u varoši Beogradu) u vremenu i po redu, koje odredi okružno zapovjedništvo (zapovjedništvo mosne brane i varoši Beograda, upravno odjeljenje).

Za objašnjenje zadataka, koje ima da svrši komisija za razrez poreza, a s obzirom na sopstvene interese poreskih obveznika, svrača se pažnja svih poreskih glava na sledeće odredbe:

1. Porezivanju se podvrgavaju sva imanja u zemljištu, zgrade, kamata na glavnici i rentni dohodci, kao i sva zanimanja koja donose koristi ma koje vrste bilo, dalje svaka lična zarada i svaki prihod, ma iz kog izvora pricao.
2. Svi objekti, koji podleže razrezu poreza, imaju se pri popisu tačno prijaviti i pri tome bruto prinosi, koji proističu iz pojedinih izloženih poreskih objekata, kao i iz lične zarade, dalje troškovi, koji su s tim u vezi, i na posletku čisti prinosi, koji preostaju po odbitku troškova, tačno označiti. Navodjenje neispravnih podataka će se osetljivo kazniti. Ovaj popis će se obaviti po za to odredjenim organima, koji će od zgrade do zgrade ići. Prema tome imaju se, u koliko bi se o obrtu zanimanja, koja donose koristi, vodile poslovne knjige, prijaviti podatci koje te knjige pružaju. Komisija za razrez poreza ima pravo da poslovne knjige pregleda preko izaslanih članova komisije te da se uveri u tačnost navedenih podataka.
3. Svaki poreski obveznik ima pravo da pri pretresu o njegovom porezu predstane komisiji i na poziv komisije dade saopštenja o stanju stvari.
4. Iznos poreza razrezaće se prema oceni podnesenih podataka i proceni dohodaka.
5. Žalba protivu iznosa poreza, koji bude razrezala komisija za razrez porzu, dopuštena je u sledećim slučajevima:
 - a) kad rešenje o razrezu poreza nije bilo jeonoglasno i kad je komisijski utvrđeni čist dohodak veći od prijavljenog. Protivu jeonoglasno donešenih rešenja, nema mesta žalbi;
 - b) kad je primenjena netačna poreska stopa ili kad se pri obrčunu poreskog iznosa podkrala greška.
6. Žabe se imaju podnositi V. G. G. preko okružnog zapovedništva (zapovedništva mosne brane i varoši) najdalje u roku od 8 dana i to, ako je poreski obveznik bio prisutan pretresu, računajući od časa razrezivanja, inače od dana predaje poreske knjizice.

Žalba ima biti kratko sastavljena i razlozi koji se oslanjaju na stanje stvari jasno izloženi; svi ostali sporedni navodi koji ne razjašnjaju stanje stvari i sva opšta razlaganja neće se uzimati u obzir.

Žalba ima biti kratko sastavljena i razlozi koji se oslanjaju na stanje stvari jasno izloženi; svi ostali sporedni navodi koji ne razjašnjaju stanje stvari i sva opšta razlaganja neće se uzimati u obzir.

7. Žalbe se mogu podnositi sem na

službenom jeziku takodjer na srpsko-hrvatskom jeziku, nu pisane latinicom. Predana molba ne sprečava plaćanje poreza; prema tome se žalbe mogu podnositi samo bez uštrba uplate, te se imajui iznos poreza i u slučaju žalbe plaćati izmiriti na način naveden u tač. 8.

8. Porez za četvrto tromesečje godine 1915. i za godinu 1916. i sveštenički bir za godinu 1916. plativu su kad se izvrši razrez; na protiv, porez za godinu 1917. plativ je u četiri roka, i to 1. januara, 1. Aprila, 1. Jula i 1. Oktobra 1917., a sveštenički bir za istu godinu u dva roka, i to 1. januara, i 1. Jula 1917.

Izmirenje plativih iznosa ima da se izvrši najdalje do 15. dotičnog mesecaj jer će se u protivnom slučaju pristupiti prinudnoj naplati.

9. Produženje roka za izmirenje poreskih iznosa i svešteničkog bira nije dopušteno.

10. Ako se razrezani porez ne bi mogao naplatiti ni eksekutivnim putem, preostali dug će se preobratiti u radne dane i to tako, da se za svake 3 kruna ima računati jedan dan rada.

Za vreme izdržavanja rada dužnik ima sam da se brine o prehrani.

11. Zatajivanje poreza strogo se kažnjava. U svakom takom slučaju razrezaće porez V. G. G. isključenjem komisijske procene, a povrh toga krivac će biti kažnjen još i 4—8 gubim zatajenim iznosom.

Ako se ta novčana kazna ne može naplatiti, onda će se iznos preobratiti u pritvor tako da će se za svakih 6 kruna računati jedan dan pritvora.

12. Gornje odredbe imaju se strogo državati. Ako bi se desio slučaj da se na ma koji način dejstvuje protivu težnja vlasti da razrez poreza pravilno izvedu, to će se protivu dotičnog povrh kaznenog postupka zbog povrede naredaba vlasti, povesti reg-esivni postupak i istome pribaviti važnost.

C. i k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda, upravno odjeljenje.

KOESPONDENCIJA.

G. Velji Ačimoviću, Ženeva. Rue Stand 38. Za Djordja Medurića. Molim vas gospodine, izvestite mog muža sljedeće: Dragi Djoko! Primila sam pet pošiljki novaca. Djeca su zdravo. Diša ide u školu. Za nas se ne brini. Molimo Boga, da te i u buduće sačuva, te da te zdrava vidimo. Leposava je zdrava sa ćerkom. — Za Dragu ne znam gdje je. Dobila sam karte od gospodina Ačimovića i četiri puta do sad odgovorila na iste. Je li dobio, ne znam. G. Ačimoviću mnogo blagodari, a Djoki mnogo pozdrava šalju djeca i tvoja, Angelina Medurićka, učiteljica, Valjevo, Kneza Miloša ul. 43. 27176-8

Vladj Šukliću, pisaru pri štabu VIII. puka, 2. poziva, dunavske divizije. Molim te pladati, da me preko ovih novina izvestiš za nize imenovana lica: 1. to za moga muža Vladimira Petrovića, podnarednika mitraljeskog odjeljenja, komesara 8. puka, 2. poziva, dunavske divizije; Pop Dragine sniove: Blagoja Stojanovića, rezervnog artiljerijskog poručnika timočke divizije, 2. poziva, Miloša Stojanovića, podnarednika telegrafista IV. telegrafskog odjeljenje pri III. armiji; Cedomira i Vitomira Nikolića, Čedomir je u istoj jedinici, gdje je i Vlada. Izvesti Maru, majku Cedinu. Ljubisava Markovića, 3. četa, 3. bataljuna, 13. puka, timočke divizije. Izvesti njegovog oca Milutina. Kazi im, da su svi njihovi zdravi kod kuće. Unaprijed blagodariš za izvještaj i pozdravlja vas Nikosava i Duško Petrovići, Vel. Plana, Palanka. 27136-8

Velji Ačimoviću, sekretaru okružnog odbora, Ženeva. Molim te izvesti me za Rajka Radovanovića iz Junkova, bolničara dunavske divizije, 1. poziva; za Milovana Ivkovića, 2. četa, 4. bataljun, VII. puka, 1. poziva; Milorada Radosavljevića — Velbabića, 4. bataljun, VII. puka, 1. poziva, oba iz Čibukovice, i za Živojina Drag. Jovanovića, iz Arapovaca mladeg, regruta dunavske divizije, koji je pred vojskom 1915. godine otišao. Roditelji preklonju. Veljo, platu nisam primio od 1. novembra 1915. godine. U nuždi sam. Pošalji mi koliko više možeš, tvoj Boža M. Đukanović, Lazarevac. 27159-8

Radisavu Mitroviću, narodnom poslaniku, Ženeva. Za Dragišu V. Bogdanovića, vojnika IV. puka, 1. poziva. Molim vas g. Radisave, dostavite ovaj oglaš Dragiši. Vaši su zdravi; Dragi moj brate! Primili smo nekoliko izvještaja o tebi i Jovi, da ste zdravi i živi, a to je za nas najveća radost. Za nas ne brinite. Mi smo svi zdravo i radimo sa radnjom. Milka sa babom i djecom u Ušicu takodje je zdravo. Javi se lično sa zetom Jovom preko „Beogradskih Novina“. Mnogo pozdravi Jovu, Luku Petrovića, teča Mirko i sve ostale naše, a tebe grli i ljubi mnogo puta tvoj brat, Ljubisava Bogdanović, B. Bašta. 27168-8

G. Jovanu Premoviću, Ženeva. Učtivo vas molim, izvestite Stevana Kazandžića i Lazara Markovića, podnarednike, oba komordžije pri štabu dunavske divizije sa brzometnom artiljerijom II. poziva i Dimitrija Jevtića, komordžiju VII. puka, kombinovan odred dunavske divizije II. poziva, svi iz Slanaca, da su njihove karte primili i kod kuće su svi zdravi. Neka Steva javi za sina Milutina, a Dimitrije za sina Nikolu, jesu li sa njima? Neka se često javljaju preko „Beogradskih Novina“. Ostaje vam blagodarna Ljubica Kazandžić, Slanci, srez včarski. 27224-8

G. Milu Pavloviću, profesoru, Ženeva. Dragi Mile! Molim te biti dobar, pa se zauzmi, da dobijemo što god od naših primanja. Vlada i Ljubivoje ovdje ne primaju ništa, a otud takodje. Do sada nismo ništa dobili, a u velikoj smo novčanoj oskudici. Matilda je otputovala. Tetka je zdrava. Tako isto zauzmi se za našega Mihajla Mihajlovića, činovnika VI. odeljenja željezničke direkcije, i on je u velikoj novčanoj oskudici. Pozdravljaju te svi, tvoja sestra Jelena V. Klinkovskog, višeg inženjera, Balkanska 9. Beograd. 27202-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Case 3545. M. B. Molim vas izvestiti me za moga muža Radoja Aksentijevića, komandanta, bojne komore, 7. puk, 1. poziv dunavske divizije, za koga nemam nikakvog izvješća. Javite mi na adresu Kaline Milosavljević, Knez Miletina 46, Beograd. Unaprijed bogodari Živana Aksentijević, Slanci, pošta Beograd. 27220-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim vas izvestiti me muža Dušana Spasojevića, sedlara 3. baterije, divizion, 1. poziva dunavske divizije, da sam živa i zdrava i da sam u oskudici. Neka se javi na ovu adresu: Botanička ulica 4. Mnogo bogodarna žena Vidosava Spasojević, Beograd. 27221-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Imajte dobrotu te izvestite Živana Sarioća, komodž, pionerskog polubataljuna dunavske divizije, 2. poziva, da za kuću ne brine svi su zdravi. Njegovu su kartu primili i neka se izvesti za Miloja, Isidora i Nikolu Sarioća i Pletu. Neka se često javlja preko „Beogr. Novina“. Unaprijed vam bogodarna Živana Sarioć, Slance, srez včarski. 27223-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim vas, da izvestite Miloša Kazandžića, Sandora Marjanovića, oba iz Slanica i Ljubisava Bogdanovića iz Višnjice, svi su 3. baterije, dunavskog divizion, 2. poziva, da smo njihove karte primili. Kod kuće su svi zdravi i neka se i u buduću često javljaju preko „Beograd. Novina“. Bogodarna vam Saveta Bogdanović, Višnjica, srez včarski. 27225-8

Zürcher Bureau für Aufsuchung Vermisster, Zürich. Najučtivije molim vas, da bi izvoljele ovim putem ili kartom po mogućstvu što pre izvestiti me gdje se nalazi, da li je živ i kakvog je zdravlja moj muž Božidar Djordjević, trgovac iz VI. Sopot, sreza kosmajskog, obveznik pri štabu dunavske divizije, jer sam privatno čula, da li je poginuo. Moguće da je to pogrešno javljeno, zato molim pokroiti biro, da bi se izvoljele postarati za najtačniji izvještaj, da li je istina i gdje je i kad poginuo. Sve troškove oko toga plaćam. Vijećto bogodarna Katarina B. Djorjević, selo Babe, pošta VI. Sopot, srez kosmajski. 27226-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Case 3545, M. B. Ženeva. Već duže vremena nemam izvještaja o mome mužu Dušanu A. Krstiću, rezervnom pješ. kapetanu I. klase, 20. puka, 1. poziva timočke divizije. Stoga vas molim gospodine Premoviću, zauzmite se i izvestite me preko „Beogr. Novina“, kao i kartom o njegovom zdravlju. Njega izvestite da sam sa djecom zdravo, ali brižna za njim, neka mi se češće javlja i redovno novac šalje. Njemu toplo pozdravljaj, od djece rukoljub. Vami velika bogodarnost od Julijane D. Djordjević-Krstić, učit. Sumatovačka, 2., Beograd. 27236-8

Albert Komoru, Ženeva. Molim vas lijepo izvestite me preko istog lista ako znate štogod za mog muža Samuila Kapuna, koji je s vojskom otišao kao djak škoferske škole pri I. vrhovnoj komandi. Bogodarin vam unaprijed za uslugu i pozdravljam vas Vinko kapon, Niš. 27237-8

Gospodinu Adamu Djermanu, Ženeva. Molim vas dostavite mome mužu Dušanu Pavloviću, naredniku kraljeve garde. Dragi Dušane! Dobila sam tvoje karte. Zdravi smo. Novac je potreban, odmah pošalj. Svi te pozdravljamo, tvoja Vasilija. Vama vijećto zahvaljuje Vasilija Pavlović, Kralja Aleksandra 119., Beograd. 27239-8

Avramu Mošiću, Zürich. Dragi brate! Čudi me, da tako dugo nemam izvještaja od vas. Javi kako je Nely sa djecom kao i ostali naši. Ovdje smo svi dobro. Siki se često javlja. Leonova familija je također zdravo i dobro. Sad primi ti kao i svi tvoji bratski pozdrav, Zdravko i Leon Mošić, Strahinića Bana 20., Beograd. 27240-8

Gospodji Luki Kildis, Ženeva. Nismo nikako primili ni pomisli ni penziju od novembra 1915. godine. Znači vašu plemenitost molimo najljepše, da izradite, da se na ime udovličke penzije, Jelene ovd. Ned. Milčevića, majora I. djece, u 150 dinara mjesečno, šalje novac na ime pomoći na slijedeću adresu: Radmilo N. Milčević, Beograd, Branicevska ulica 19. 27165-8

Gospodinu Djordju Radoloviću, Ženeva. Moj muž Rista Todorović, kapetan drinske divizion, ne javlja se i ne šalje novca. Ja sam ostala sa petoro djece u oskudici. Anelujem, gospodine, na više dobro srce i nadam se, da će mi odmah poslati stalnu mjesečnu pomoć, jer ovako se više živjeti ne može. Prihoda nemam. Molim vas izvestite o ovome moga muža. Ja sam mu više puta pisala, ali nikakvog odgovora nema. Poštuje vas Milica R. Todorovića, Studenička ulica 24. Beograd. 27164-8

Gospodinu Milu Pavloviću, profesoru, Ženeva. Dragi Mile! Novac sam primila. Velika hvala tebi i Milanu. Za Matildu ti ništa ne mogu javiti. Majka je zdrava. Javi ukuca Miti, da smo primili njegove karte i ja sam mu odgovorila. Novac za drva nismo primili, neka piše preko koga je poslao. Neka mi javi njegovu tačnu adresu. Mnogo pozdrava tebi i Milanu. Tvoja tetka Jelena Nedeljković, Jug Bogdanova 11., Beograd. 27152-8

Gospodji Mari M. Trifković, Ženeva i Milanu Djordjeviću, rue 31. Decembra Nr. 71. Molim oboje najljepše, da poradite, da mi se što skorije pošalje veća suma a poslije redovno mjesečno od moje plate. Držim, da sam zaslužila da me se otud ma ko sjeti, jer dadoh sve što imadoh a meni se šalje za 15 mesaca 250 kruna. Sad nemam ni potpore. Srdačno vam bogodari i pozdravlja vaša Atanasija Majzner, Knežine Ljubice 35., Beograd. 27158-8

Biro Djordjević, Ženeva, za Milorada Konstantinovića, činovnika glavne kontrole. Dragi sine! Zdrava sam, što i vama želim. Dobila sam tvoju kartu, koja me je neizmerno obradovala, javljaj se i dalje češće i pošaljite što prije novca, jer sam u oskudici. Tebe i Vladu grli vaša majka Stanija Dimitrijevića, Kralja Milana 58., Beograd. 27170-8

Gospodinu J. Premoviću, Ženeva. Molim, da ovaj oglas što skorije dostavite mojoj sestri Anki Berbović, Rue Adelaide 15, Nica. Mila Anka, od tebe lično jedno pismo u oktobru preko Stojadinovića i dvije notice preko „B. N.“, zašto ništa više? Sveta piše mjesečno, treba da pošalje novca, potporu više ne dobijam i porod svu štednje nemam ništa više. U dogovoru sa g. Marom Trifković, Ženeva, kojoj sam se obratila da uredi, što su mnogi već uradili, da mi se od moga redovno mjesečno šalje, a sad što veća suma odjedared. Svega jedared sumu oko 250 kruna s potpisom gdje. Aspasije Stojadinović, sve je što primili. Vidi, je li što uzimatum na moj račun, dobila nisam, iznenadije me i Kosaru, da nas se Persa i Jaša nisu sjetili. Stojadinović na Krfu, piši preko drugog samo piši, molim te. Zdrava sam i svi naši. Ljubi te sestra Tana Majzner, Knežine Ljubice 35., Beograd. 27157-8

Gospodinu Mihailu L. Djuriću, trgovcu, Nica. Od mjeseca jula 1914. pa do septembra 1915. primao sam na račun Opšte privredne banke, a na ime moje plate po 50 dinara mjesečno. Od septembra 1915. nisam primao ni od kog ništa. Molim vas naredite, da mi se na ime primanja akonto moje plate izda 300 dinara. S postovanjem Rista Panić, nadzornik opštinske privredne banke, stan Prometne banke strugara na Dunavu, Beograd. 27154-8

Gospodinu Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Moj muž Dragutin Vučićević, vojnik 2. čete, 2. bataljuna, 11. puka šumadijske divizionije 2. poziva, kao vojnik umro je 1915. u Užice, ostaviv pošilje sebe čerčiću od 13 godina. Bila mi je riješena invalidska potpora, ali do danas ništa ne primih. Zato se obraćam vama kao plemenitom čovjeku i molim, da se zauzmete gdje treba, da dobijem što prije invalidsku potporu, jer sam u oskudici sa djetetom. Bogodari vam na zauzimanju Perka Vučićević, tezakinja iz Petropolja, srez gruzanski, okrug kragujevački. 27148-8

G-dji Kaji Meneto, V. Gradište. Mila Kajo! Pisah ti nekoliko puta, ali odgovora ne dobih, zato ti se obraćam ovim putem i molim odgovoriti istim putem, da li je što ostalo od mojih stvari i knjiga u Srednjelu? Za tu uslugu biću ti jako bogodarna. Ivice sve mnogo pozdravljaj, a tebe i Dušu ljubi i vole Dara Mihajlovića, Zakuta, Kragujevac. 27147-8

VLADIMIRU NEDELJKOVIĆU, Hotel Terminus, Ženeva. — Postovani gospodine! Molim vas lijepo, dostavite Vojislavu A. Nešiću, oficiru, slijed će na čemu vam unaprijed bogodarin: Dragi Vojo! Izvesti imenovanje, da su njihove porodice zdrave: Tihomira, Milana, Janja, Kad voja i Radovana Danić; Željku, Milovanu i sinove Vujadina Smiljančić; Jovcu Pavlovića; Jevrema i Radomira Nešić; Jevrema, Nikolu i Vlastimira Spasojević; Miloša Jovanovića; Dragomira Markovića; Bogića i Milorada Maksimovića; Milana Ikončić; Ljuba Radovića; Milorada Jaksimovića; Boska Radvojevića; Dragoljuba Radovića; Stefana Veskovčić; Dr. Dobrovića i Vojislava Stojčića, Radivoja, Kuzmana i Rajka Djordjevića. Mnogo te pozdravljaju brat Mihailo i sestra Mica Slavkovići, Mionica. 27212-8

Gospodinu TASI STOJADINOVIĆU, Lozana. — Učtivo vas molim, dostavite ovaj oglas mome mužu Radenu Ajdaiću, trgovcu iz Čačka, na što vam unaprijed bogodarin. Dragi Radenko! Tvoj oglas u „Beogradskim Novinama“ pročitala sam, novac i kartu dobila, što mi je sve mnogo obradovalo. Sretni smo, što smo tvojom rukom izvijestili, da si zdrav i živ. Radel za nas ne brini. Mi smo svi zdravi. Ja sam bolovala skoro pet mjeseci, no sad mi je, hvala Bogu, malo bolje. Ti se samo čuvaj, da nam se zdrav i živ vratiš, jer ti si nam sva nada i utjeha naša. Javljaj nam se češće, da ne brinem o izvesti nas jesi li još na istoj dužnosti. I D ćin je još zatvoren, no ne brini za nas, mi smo spretni zimmici i što je mizno. Povod za radnju nije od strane opštine, već od Radivoja i tvoga sić, koji su to učinili zbog tvoga dugog čuovanja. Ai od kako si se ti javio Radivoju se pokajao i sada se nalazi u selu kod kuće, a strio tvoj i Dragoljub su u Madjarskoj. Dragoljub se često javlja. Jedna tvoja majka umrla je 29. juna i dok je ona bila živa, nije dopustala da nas niko uznemirava. Bogu hvala, sada je opet dobro i mi nismo sve zaboravili, samo kad si nam ti živ i zdrav. Nemoj da očajavaš za majkom, ona se je oporavila muku, jer je bila mnogo bolesna. Stric ti je čuo, da je Tihomir umro i ja sam javila Radvoju to, kao što si mi ti kazao u karti da javim. Ključevi od radnje su kod nas. Tvoji u selu su svi živi i zdravi. Pozdravljaj te mnogo mama, Ana, Milica i Stana, a najviše te pozdravljaju i voji tvoja Jelena Ajdaić Čačak. 27204-8

RADISAVU MITROVIĆU, na odnom poslaniku, Ženeva. — S bolom primismo izvještaj o M. Dobili smo i ostale karte i ograde. Jula sa djecom i mi svi zdravo smo, hvala Bogu. Interesovanje za odsustvo, s obzirom na okolnosti, pojačano, s toga molimo za izvještaj o namjenu, dajte: Ljubi R. Popovića, S. Kneževiću, Luki i Djoki Petkovića, M. Čukovića, Lj. Minkovića, M. Trebimjeću, Milana Savčića, kapetanu Mil. Stefanovića, Urošu i drugom b-bastima. Njmi su zdravo. Porodice niže imenovanih mole za izvještaj: Srećkoje Djok 6. IV. puk, II. poziv; Miloje Bajakov 6. Njihovi zdravo. Dalje: Aćim Novakov 6. i Thodor Petkov 6. VI. bataljuna, III. prekorobrojnog puka; Milovan S. Sedojev 6. IV. puk, III. poziv; Radoje Matić 6. posljednja odbrana mlad 6. Mitar Mitić, IV. puk, II. poziv; Dragomir Matić 6. vozar u artiljeriji I. poziva, svi u Svojdružbu: Vitor Tačić 6. Ljstjan, IV. puk, I. poziv; Miloš Mijailović 6. Raat, IV. puk, I. poziv; Jov. Pante 6. Raat, komora IV. puka, II. poziv; Vojin Mihovoj 6. IV. puk, II. poziv, pri armiji; Rademir Vašević 6. v. z. III. poziva, drinske divizionije; Radovan 6. IV. puk, II. poziva, svi iz Filice; M. Djok 6. IV. puk, I. poziva; Radovan Matić 6. I. divizion, II. artiljerijskog puka, I. poziva; Svetko Vukajlović 6. IV. puk, II. poziva; Bogosav Tečić 6. IV. puk, III. poziva; Savo Tečić XIII. puk, I. poziva, svi iz Solutove; Radomir, Nedeljko i Milan Pečić; Ljubomir Ignjić 6. IV. puk, III. poziva; Dragiša Ignjić, komora štaba II. puka, I. poziva, svi iz Duba; Dragutin Tošić 6. regrut, VI. Jevio Radovanović, regrut; Jov. Jovanović 6. IV. puk, III. poziva; Radovan Jević 6. IV. puk, III. poziva; Vukašin Petrović 6. intendantski voz, drinske divizionije, I. poziv, Srećko Golubov 6. IV. puk, III. poziva; Vukadin Marinkov 6. I. poziv; ona baterija; Obrad Simić 6. IV. puk, I. poziva, svi iz Rače. G. Jova Jovanović 6. učitelj moli, da izležišvujete pomoć porodice mu u Rogatići. Novac, koj je Milorad poslao nije stigao. Svima vama erlačan pozdrav i tople želje. Sreća Vučić 6. Bajina Bašta. 27263-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim vas, da dostavite slijedeće Sveti Saviću, blagajniku. Dragi Svetlo! Posljednji tvoj oglas pročitala sam. Radujem se, što si zdrav. Sa djecom sam zdrava i nalazim se u Kragujevcu. Novac mi pošali što prije, a poslije šalji mjesečno najmanje 400 kruna. Mika ukuca Jovin je zdrav i svi tekinji u Kragujevcu takodje. Oni te toplo pozdravljaju. Pozdravljaju te i vole tvoji Savić Gima, Milja, Divnica, Kragujevac, Kraljevska br. 40. 27143-8

ALEKSANDRU P. PAUNKOVIĆU, učitelju, I. telegrafsko odeljenje, Br. 999, Ženeva. — Dragi brate! Tvoju kartu pisano tvojom rukom od 15. XI. 916. godine primio sam. Ona nas je jako obradovala tim prijeto, što si zdrav, kao i Djoka, Zarko, Zdravko, Leka, Braća i Rasa. Aco! Za nas ne brini ništa. Mi smo dobro, samo brinemo za tobom. Kaži Djoki, da je Ružica dobro u Sappu sa stinom. Ljubica je u Nišu. Sa njom nemam veze. Adresa je njena: Ljubici Petrovoj, Episkopska 67. Kaži Djoki, da dade troška tebi i Nenadu Lukčiću, redova II. konjičkog puka, IV. eskadrona, I. poziva, drinske divizionije, i koliko vam bude dao javi, da predam Ružici. Dragoš i Paja veliki su i željno očekuju svoga čiku, da im se vrati. Aco, nemoj oskudjevati u novcu. Uzajmi od mojih prijatelja; ja ću njihovim položiti odmah. Bori Lalović 6. kaži, da su njegovi zdravi, Milo i Aleksa u Austriji su, neka se češće javlja. Julka Dasić, Polka Dejanović, Velja Andrejević, Jela Simić, dobro su svi i zdravi. Sta je sa Svetom Mikilijam bratom? Javljaj se češće kao i za ostale. Primi pozdrav od svih naših, a tebe ljube tvoji i tvoji brat Jakov Paunkov 6. trgovac iz Uba. 27133-8

SVETOZARU BUJOSEVIĆU I ACI DINIĆU, Ženeva. Postovana gospodine! Veoma smo vam bogodarni na izvještaj o našima. Gospodine Bujoseviću oglasila se u uredu i upitala zašto vaši oglas ne izlaze, oni kažu da ih nisu primili, čim ih budu primili oni će ići. Vaši kući su svi dobro. Oni vam često pišu i čude se, da ne dobijate. Primite mnogo srdačnih pozdrava zajedno sa gospodjom od nas svih. Vaša Jelena i Boba Djordjević 6. Molim dostavite slijedeće Sveti: Dragi Svetlo! Mi smo jako bogu svi zdravi, koje i vama želimo. Tvoje karte prvo i druge preko G. Bujosevića i g. Dinčića primili smo, i Aca nam se javio, tako isto i teča Zec sa Jovom. Sta o njima znaš, javi. Tako isto javi i o Miladinu, njegovi se brinu i kaži mu, da im se često javlja. Ono malo smo ti opet četiri sike poslali preko gospodina Kohena, gospode Bujosevića i gospodina Dinčića. Ako ti se voljaš, ima jedna za Aca, gdje su Boba i Zora. Lela je još od Božić u Palanci u gostima, i oni su svi dobro tamo, ali ne znaš kako nam je prazna kuća bez Bobice, samo da ti je, da je vidiš kako je matora i slako. Uvijek kaže, da će lada Sveta, da joj donese konja. Konj, samo da znaš, kako slako to kaže, da vidim dati da istina biti. Svetlo, molim te, ako znaš gdje je Ljubčij Svetla, kaži mu, da joj pošalje novca, jer je u oskudici, samo je jedanput novac primila i dvije karte, neka joj novac preko mene šalje. Njegova adresa: Svet. Gajč, narednik muzike kraljeve garde. Piši nam o Aci i kaži mu, da nam se ova lično javi, a ako je moge češće pošaljite nam slike oboje. Pozdravi sve naše, a ti i Aca primi mnogo pozdrava od nas svih, a najviše od tvoje Jelene i Bobe Gjorgjević. Valrogsna 23, Beograd. 27173-8

JOVANU PREMIOVIĆU, Ženeva. — Za Mihaila Popovića, IV. baterija, VI. puka, drinske divizionije. — Zašto se nikako ne javljaš? Ma ti je dobro, ali je bržna za vama. Javi se kako si, kao i za Nikolu, Svetozara, Milovanu i Budmira Nikolčića. Gospodinu Premoviću mnogo zahvalna Zagorka D. Milinković 6. učiteljica, Dobrič. 27198-8

JOVANU PREMIOVIĆU, Case 3545. M. B., Ženeva. Gospodine Premoviću, izvještaj o mome bratu Vitimiru Gavriloviću dobila sam, na kome smo veoma bogodarni. A ako vam je moguće, vi nas i u buduću izvještavajte o njemu. A njemu javite, da se Zora nalazi u Markovcu kod majke, ona je zdrava kao i Ljubica sa djecom. Ostali smo svi takodje zdravi kao i Dragi, koji nam se vrlo često javlja. Ostaje bogodarna Leposava Dačića i Zorka Vitimira Gavrilovića, Kosovska 38., Beograd. 27124-8

Gosp. Aci Diniću, Hotel Terminus, Ženeva. Molim vas dostavite Diniću, dostavite ovaj oglas gdje Oligi Boutritsch, Rue de Rohne 38, Ženeva slijedeće: Postovana gospodine! Prije neki dan dobih sadržnu Borine karte za moga muža, zato vas molim, da mu dostavite slijedeće: Milanu I. Stojanoviću, podnaredniku 4. čete, I. bat., 4. prekorobrojnog puka, dunav. div. Dragi Milane! Poslije 14 mjeseci našeg rastanka, jedva dobih za tebe drugi izvještaj, malo opširniji u kome se lutiš, da ti se ne javljim. Tražila sam te dva puta preko „Beogradskih Novina“, pisala nebrojeno puta, na sve načine, a i sve uzalud. Ljutim se i ja, kad pomislim, da ni za 14 mjeseci nisi uspeo da mi se javiš, i da mi moju veliku brigu olakšaš. Nalazim se na istom mestu, gdje si me i ostavio. Kući zbog stvari ići ne mogu. U Beogradu je sve sačuvano. Majka sa Ružom je u svom stanu. Zvala sam majku kod mene, ali je odbila. Izdržavanje njoj šallem redovno. Novac nemoj slati, dok ti ne javim. Javljaj se preko „Beogr. Novina“ češće, da ne brinem, piši za Branka. Primi pozdrav od tvoje Kladije M. Stojanović, Ribarstrasse 8, Jagodina. Molim vas, gospodine, dostavite ovaj oglas mome mužu. Troškove uz bogodarnost priznajem. 27111-8

Milanu Mitroviću, rue Stand 38, Ženeva. Hvala na izvještaju za inoga sina Dušana. Novac poslao sam preko banke. Odgovori, jes li primio i poslao Dušanu. Molim te imaj vezu sa njim i izvještavaj me o njemu kartom, i njemu javi, da piše preko tebe kartu, koju mi prati, da vidim njegov rukopis. Ovaj mu oglas dostavite i starajte se, da ima troška, a vi meni javite, da vam novac pratim, i to javite tačnu adresu preko koga, da vam pošaljem. Za vašu dobrotu ostaću vam vijećto bogodarni i troškove ću vam nadoknaditi. Kažite Dušanu: Izvještaj od gospodina Lazarevića u avgustu primio sam, da si zdrav i treba da se javiš češće preko gospodina Milana i jasno kaži kako si sa zdravljem i izvestite se preko Miše našeg za Milana Basarića, 2. četa, 3. bataljun, 10. puk, 1. poziv i Dragomira Novakovića, narednika muzikanta pri I. armiji i javi jesu li živi. Izvesti nas o Jovanu Glišoviću, poručniku adjutantu 15. puka, 2. poziva timočke divizionije iz G. Milanova. Mi smo svi zdravi u opšte. Pozdrav tebi i obojici Miloša šalje i za nas nemoj brinuti. Tvoj otac Borisav Marjanović iz Gor. Milanova, ulica XV. br. 11. 27161-8

Gospodinu Dušanu M. Sijačkom, Ženeva. Postovani gosp. Dušane! Molim vas dostavite slijedeće mome mužu Stojanu K. Zdravkoviću, Kr. Dragi moju Stole! Na Božić primila sam tvoje dvije karte posljednja od 12.-XI. Neizmerno smo se obradovali. Vidimo, da ti si hvala Bogu zdravo i dobro. Čudo mi je, da ti nisi dobio moje oglase. Javljala sam ti se nekoliko puta preko novina, a javlja ti, da je Ljubko već sedam mjeseci bolesna. Iz banke primam uredno novac, svakog mjeseca, koji si deponovao. Pitaš, da li nam je dovoljno, ja bih te molila ako ti je moguće, da nam povišiš. Zbog bolesti, veliki troškovi. Još te molim, ako možeš, pošali mi odmah jednu veću sumu novca, jer smo ostali bez odelja i obuće. Mi smo se iz starog strana iselili u Miloša Velikog Nr. 28. Heruvim je oslabio i osrotoe, moli te za malo čokolade. Ljubčica ti ljubi ruku a tvoja Daka te voli i pozdravlja. Vama pospodine Dušane zahvaljuje Darinka M. Zdravkovića, Beograd. 27156-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Nr. 3906. Molim vas javite mi, gdje se nalaze moji sinovi Tanasije Lepčević, telefonista 4. prekorobrojnog puka, I. poziva dunavske divizionije i Ljubomira Lepčevića, starog 21 god., koji je otišao ispred vojske 20.-IX. 1915. a do danas se još nisu javili. Molim vas dostavite Božidaru Jeremiću, da smo mi u Beogradu živi i zdravi, neka se raspita za Tasu i Ljubu i neka nam javi o njima. U Beogradu smo ja, Olga, snaja, Lepa i Ilija. Mitra Lepčević, Kr. Aleksandra br. 110. 27163-8

Gospodinu Stevi Aćimoviću, hotel Terminus, Ženeva, za Dobrosava Sijmanovića pri finansijskoj delegaciji Solun. Dragi Dobrosave! Svi smo zdravi, sve ti pošilje novca primila sam, šalji redovno novca, da ne bi dolazila sa djetetom u oskudici. Tvoje obavijeste karte iz Soluna primila sam, javljaj se češće, da ne brinem. Neka se Žika lično javi. Raspitaj za koga Vladu Milosavljevića, Stanića bolničara I. poljske bolnice, 2. poziva dunavske divizionije. Mica je u očajanju, braca Dobro! Javite Velji, da smo svi zdravi, javite sam pošilje novca primila, neka mi i Lale šalje, o Boži neka me odma izvesti, jer sam u velikoj brizi. Svi te mnogo pozdravljamo. Vami kum Stevo bogodari Živka Sijmanovića, Balkanska 12., Beograd. 27171-8

Gosp. Jovanu Premoviću, Ženeva. — Učtivo molim dostavite mome tati Djordju Stošiću, naredniku muzike kraljeve garde, slijedeće: Dragi Tati! Ako niste po drugi put poslali novac, učinite to odma. Pošaljite što više telegrafskom uputnicom, jer smo u oskudici, a mama je mnogo bolesna. Kartu smo dobili, u kojoj javlja: da ste u gardi. Novac smo dobili u polovini avgusta. Grli i ljubi svoga taticu, Linka Stošićeva, Vidinska 55, Beograd. 27262-8

Mihailu Mijaskoviću, Ženeva, za Dragoljuba Obradovića. Molim vas gospodine Miko dostavite sledeće mome Dragolju, da sam sa djecom zdrava. Novac u dva maha primila. Neka pošalje svoju kao i Zarkovu sliku. Neka me izvjesti šta je sa Krstivojem ličicom iz Bačevaca, IV. puk II. poziv, kao i za Ristu Ignjatovića iz Strmova, koji je otišao sa regrutima od 1915. godine. Dragolju pozdrav, a vas, Natu i malog pozdravljaj i bogodari Slavka Obradović, Užice, Rogaćica — Bačević. 27134-8

G. Kostu Aleksiću, Ženeva. Postovani gospodine! Ljepo sa molim budite tako dobri te dostavite ovaj oglas mome mužu Milošu Dejanoviću, koji se nalazi u Bizerzi: Dragi Miloše! Tvoju sam kartu dobila, iz koje vidim, da si ti zdrav, koje nas je jako obradovalo. Kaži Radisavu, da su u Sarbonama svi živi i zdravi, za kuma Milisava izvjesti me preko novina opširnije. Pozdrav Velisavu, Radisavu, primi pozdrav od nas svih, a tebe ljubi tvoja Poleksa M. Dejanovića i bela ruža Miluša, Ub. A. 1908-8

Zürcher Bureau für Aufsuchung Vermisster, Zürich, Schweiz, Bahnhofstrasse 42. Za gosp. Nikolu Simića, poštaru ministarstva gradjevinar. Srdačno bogodarinamo na poclatnoj plati, i molim vas, ako je moguće, da nam i dalje šaljete, jer smo u oskudici. Vaši su svi zdravo i pozdravljaju vas. Poštuju vas i pozdravljaju, Mileva Stojković, Katarina Stefanović i Danica Mihajlović. A. 1903-8

Gosp. Peri Arandjeloviću, apotekaru, Ženeva. — Postovani gospodine Peri! Molim vas, potrudite se, te mi što pre, i što veću sumu novca pošaljite od moje plate, koja mjesečno iznosi 250 dinara, i koju ne primam od januara prošle godine, jer se sa porodicom nalazim u oskudici, pošto ne primam nikakvu pomoć. Poštuje vas i srdačno pozdravlja: Jakov Mojašević, učitelj, Jovanova 55, Beograd. 27259-8

Zürcher Bureau für Aufsuchung Vermisster, Zürich, Schweiz, Bahnhofstrasse 42. Za gosp. Nikolu Simića, poštaru ministarstva gradjevinar. Srdačno bogodarinamo na poclatnoj plati, i molim vas, ako je moguće, da nam i dalje šaljete, jer smo u oskudici. Vaši su svi zdravo i pozdravljaju vas. Poštuju vas i pozdravljaju, Mileva Stojković, Katarina Stefanović i Danica Mihajlović. A. 1903-8

G. Kostu Aleksiću, Ženeva. Postovani gospodine! Ljepo sa molim budite tako dobri te dostavite ovaj oglas mome mužu Milošu Dejanoviću, koji se nalazi u Bizerzi: Dragi Miloše! Tvoju sam kartu dobila, iz koje vidim, da si ti zdrav, koje nas je jako obradovalo. Kaži Radisavu, da su u Sarbonama svi živi i zdravi, za kuma Milisava izvjesti me preko novina opširnije. Pozdrav Velisavu, Radisavu, primi pozdrav od nas svih, a tebe ljubi tvoja Poleksa M. Dejanovića i bela ruža Miluša, Ub. A. 1908-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Case 3545. M. B. Ženeva. Molim da me izvestite gdje se nalazi moj muž, koji se do sada nije javio Božidar Jačević, podnarednik I. četa, I. bataljun, 2. prekorobrojnog puka, 3. poziv, moravska divizionija. Učtivo molim da mi se javi na moju adresu: Jelena Jačević, grobljanska 26., Beograd. 27257-8

Vladimiru Nedeljkoviću, Hotel „Terminus“, Ženeva. — Postovani gospodine! Molim vas lijepo dostavite Vojislavu A. Nešiću, oficiru slijedeće: Dragi Vojo! Svi smo živi i zdravi. Oca i Živko va zajedno u Madjarskoj. Piši često. Gina je sa djecom kod nas. Nekoliko tvojih, Dikinih, kao i Siminih karata dobili smo. Javljajte se češće. Jula nam se često javlja. Izvjesti Miku da je tetka Dara sa djecom zdrava. Ako znaš za teča Mišu javi. Ukuca Aleksijevi su svi zdravi, Mica je kod nac. Svi vas mnogo pozdravljamo. Tvoj brat Mihailo Slavković, Mionica. 27210-8

Ojadjena i nesretna majka, moli svako čoveka da je izvesti, šta buda znao, o njenom sinu jedincu i hranitelju Božidaru Milenkoviću, vojniku IV. čete, II. bataljuna, XII. pješadijskog puka I. poziva, za koga ne zna ništa više od jedne godine dana. Na izvještaju, pa ma kakav bio, biće vijećto bogodarna mati Ruža Milenković, iz Trstenika, okrug kruševački. 27123-8

Gosp. Milanu Saviću, činovniku ekonomskom u odeljenju ministarstva vojnog, Ženeva. — Dragi zete! Tvoji izvještaji o Dragoljubu veoma su me obradovali. Stoga ti ovim putem izjavljujem veliku zahvalnost kao i g-dji Kaji Dr. Ivanovića, kum Viti Stojanoviću i Miki Mitroviću iz Rače, jer vi bijaste najpazljiviji naspram mene i Dragoljuba. Milane! Molim te bude dobar, pa dostavi ovo gore imenovanim, a takodje izvesti Dragoljuba, da smo svi živi i zdravi. Molim da me i u buduću što češće izvještavaš. Jela, Mika i Gica ljube ruku ocu i teči. Pozdrav od mene i svih ostalih, Mica Mitrović, Natalinci. 27190-8

Adamu Djermanu i Dušanu Nikoliću, Ženeva. Vaše karte primio sam. Molim izvestite Miloša, da je njegova žena zdravo prispjela u Paraćin. Kada joj bude bilo moguće, doći će u Beograd. Tražila je sto kruna i mi smo joj poslali. Novac je primila, očekujemo njen dolazak. Kada dođe javićemo vam. Od Miloša smo dobili sto devedeset i sedam kruna. Ako je u mogućnosti, neka nam još pošalje. Pozdrav vami, Milošu i gospodji: Radoju Radoljoviću i Milovanoviću. Molim za odgovor. — Aca M. Susić, Vlatetina ul. 7. Beograd. 26996-8

Miti Mitroviću, Ženeva. Molim vas javite Kostu Mitroviću, šoferu drugo odeljenje, da je Vukosava Mitrovića živa i zdrava sa cijelom familijom i da je od njega primila tri karte i neka mi se javi preko ovoga lista. Vukosava Mitrovića, Natalinci. 27188-8

G. Periši Vasiću, majoru timočke divizionije, Kr. Dragi brate i sine! Tebi i Dragutinu sa najlepšim željama čestitamo Kršno-ime slavu sv. Trifuna, da ga u zdravlju i životu u punoj sreći dočekate, da vas milostivi Bog čuva i štiti. Periša! Tvoje karte dobijamo. Za nas ne brini, samo sebe čuvaj, jer tvoje zdravlje

